

№ 9-10.

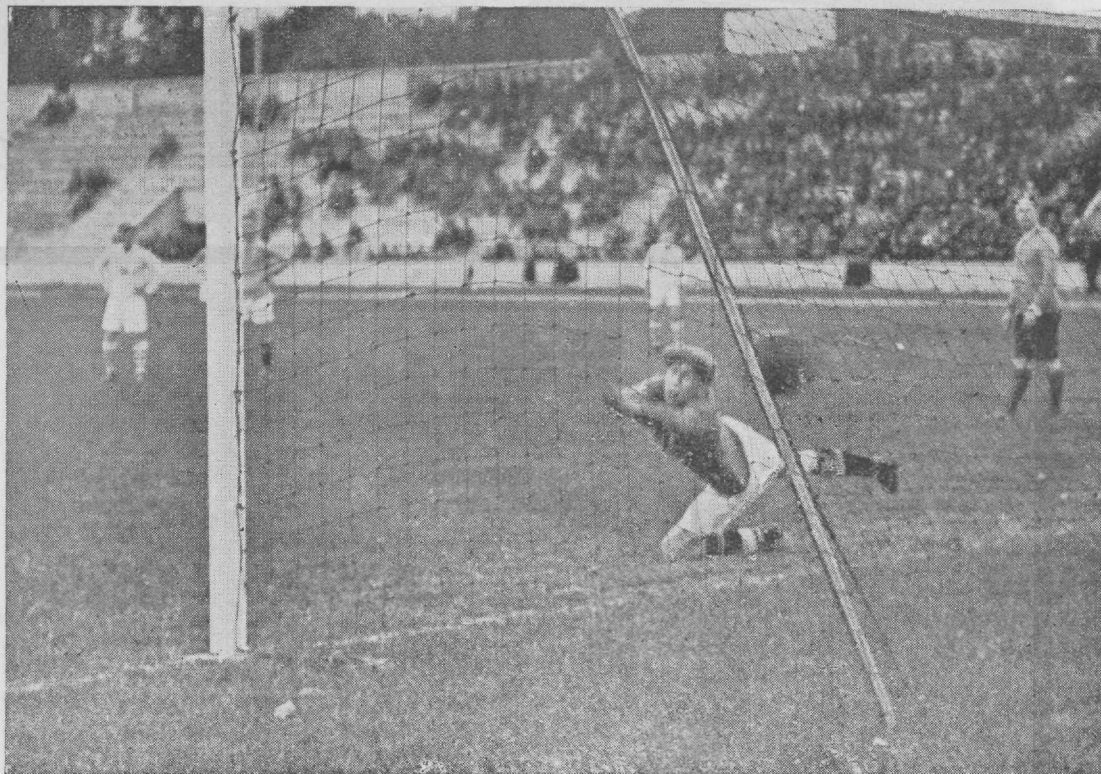
JUUNI 1924.

EESTI SPORDILEHT

6
M
A
R
K

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

SAATUSLIK PENALTY-KICK.

PALL, MIDA EESTI VÕRKU 11-MEETRI KARISTUSLÖÖGIST LÕI
AMEERIKA TSENTRFORVARD STRADAN.

OLÜMPIA JALGPALLI NUMBER.

HIND 50 MARKA.

Spordi, mängu ja võimlemis-
tarbed.

A.-S. BALTI SPORDIRIISTADE VABRIK - TARTUS -
KONTOR: AURULA EVA TÄN 7, TEL: 1-87, LADU: RÜÜTLI TÄN 9, TEL: 602
ESITAJA TALLINNAS: O.-Ü. „ESTO“ PIKK TÄN. 47, TEL: 10-02.

O.-Ü. „ESTO“

Tallinnas, Pikk tän. 47. Tel. 10-02.

Vanem ja täielikum spordiabinõude kauplus Eestis. Soovitab hooajaks kõiki paremaid kodu- ja väljamaa spordisaadusi. Pidagu iga sportlane meeles, et üheks sportlase edu päätingimuseks on otstarbekokased ja asjatundlikult valitud spordiabinõud — mida ainult meie kauplus suuremal määral suudab pakkuda. „Esto“ on ühtlasi ka Balti spordiriistade vabriku esitaja Tallinnas.

EESTI SPORDILEHT

VASTUTAV TOIMETAJA HARALD TAMMER.

TOIMETUSE LIIKMED: LEOPOLD TÖN SON, WILLIAM FISKAR JA JOHANNES KAUBA.

VÄLJAANDJA EESTI SPORDI KESKLIIT.

TELLIMISHIND:

TERVE AASTA PÄÄLE 500 MK.
1/2 " " 275 "
1 KUU PÄÄLE . . . 50 "
ÜKSIKNUMMER 30 "
VÄLJAMAALE POOLE KALLIM.

TOIMETUS JA TALITUS:

TALLINN, GONSIORI TÄN. 4.
KÖNETRAAT 700, POSTKAST 70.

EESTI SPORDILEHT

ilmub iga
15-daks ja 30-daks kuupäevaks.

KUULUTUSTE HINNAD:

TEKSTI EES . . . LHK. 6.000 MK.
TEKSTIS . . . " 8.000 "
TEKSTI JÄREL . . . " 4.000 "
LEHEKÜLJE OSAD HINNATAKSE
VASTAVALT NENDE
SUURUSELE.

№ 9/10.

Juuni 1924.

V. aastakäik.

Eesti olümpia meeskonna 15 mängijat,
kes kaasatigid olümpia meeskonna Pariisi sõidu.

Vasakult: Jürgenson, Üpraus, Väli, Liivar, Kaljot, Rein, Paal, Kaarmann, Rõks,
Ellmann, Joll. Istukil: Pihlak, Lass, Tipner, Silber.

Ülesvõtte tehtud enne ärasõitu Tallinnas.

OLÜMPIA PÄEVIL.

Praeguse numbri ilmumisel keevad kultuurilma suures tsentris Pariisis modernia kaheksandate olümpia mängude kibedamad heitlused. Lugejal eesolev Spordilehe järjekorraline väljaanne on ilmunud jalgpalli erinumbrina, kuid praegu Pariisis peetavad võistlused, kus esinevad Eesti tublimad kerge- ja raskeatleedid, kutsuvad kinnitama südamlikkust, mida tugevalt tunneme oma Pariisis viibivate rahvusatleetide kohta.

Eesti sport on haljale oksale jõudmiseni heidelnud läbi paljude raskuste. Patrioodilisel vaimustusel ja kindlal ühistundel oleme suutnud läkitada Pariisi 30 tublimat atleeti, kes seal väärilistena kultuuri suurrahvustele esitavad rüütlilikus atleetide rahukonkurentsis oma väikese kodumaa nime.

Kerge- ja raskesportlaste kättes on meie spordiliikumise seniste tagajärjekamate alade esitamine. Sini-must-valge noored jalgpallimehed olid esimeseks ekspeditsiooniks, kes praegustel olümpia mängudel viisid Eesti nime Pariisi. Jalgpall on suur sport. Tema on vägev ajavaimu demokraatlikkusele vastav suurim spordiala, kus rahvusvahelistel heitlustel tunned vastamisi olevat otse rahvuseid. Jalgpalli „11“ on rahvuse sportline koondus, kus meeskonna varju kaovad üksikud meeskonna liikmed ja esiplaanile asub otsekohese mõjuvusega meeskonna, rahvuse tervik. See on rühmspordi suuromadus, mis jalgpalli kui rühmspordi teeb kõige lähedasemaks rahvusele. Ei ole üksikuid suurinimesi, suuratleete, vaid on meeskond, rahvus. Võistluste tulemusena teatatakse: „Uruquai võitis Shveitsi“ ja see pani rõõmuga oma atleetide, oma rahvuse esita-

jate, oma rahvuse kauni võidu üle tuksutama kümnetetuhandete südamed.

Meie olümpia ekspeditsiooni esimese osa reisi tulemus oli: „Ameerika võitis Eestit“, kuid ka see sõnum oli õigustatult eestlaste paljudele tuhandetele rõõmusõnumiks, sest Eesti oli maailma suurrahvuse vastu näidanud sitket ja üleolevat võistlust, mis ainult saatuse suurtahe grimassil andis maailmariigile napima numbrilise ülekaalu. Sellel meie rahvusmeeskonna heitluspäeval olid kaugelt rohkema kui kümnekonnatuhande Eesti spordiharrastaja meeled oma rahvusmeeskonna juures Pariisis.

Nüüd on Pariisis kerge- ja raskespordi, s. o. individuaalspordi päevad. Seal ei märgita võidul mitte üksi rahvuse — Eesti, vaid atleedi — Neulandi, Lossmani või teiste nimesid. Nende nimedega ühes tuleb Eesti nimi. Heitlevad suurindiviidumid, suuratleedid, kelle isiklik sportline nobless manab esile hämmastavaid ovatsioone. Samal määral, mil jalgpall rühmspordina on vägev demokraatlik sport, on raske- ja kergejõustik suursugune individuaalsport. Kui viimases esiplaanile tõusevad küll spordi suurgeeniuste nimed, jäävad nad ikkagi rahvuse — Eesti poegadeks, kelle võitude puhul samuti tunnustatakse rahvust ja tuntakse rõõmu oma rahvuse suuratleetide edust.

Sini-must-valge raske- ja kergesportlaste kättes on meie rahvuse spordivõimete lõpuakkordi kuuldavale toomine kaheksandatel mängudel. Meie palavam soov on, et see saaks vägev ja meie oma atleete kodurannikul võiks jälle näha ja vastu võtta tuhandete eestlaste rõõmuhõisketel.

O. L.

ENAM PALLI!

OLÜMPIA TURNIIRI KONSIDERATSIOONID.

O. L.

Suur olümpia turniir, maailma esivõistlused jalgpallis, on möödas. Olümpia turniir pakkus väga palju, kuid meie, seni tagasihoidlikud ja alles rahvusvahelisele tasapinnale vast tõusnud, ootasime sellelt turniirilt veel enam. Kuid saadud õpetus, mis ka meile edaspidiseks peab lubama väljavaateid, on määratu.

tunnistada. Selles on inglased, kes professionaal küsimuse tõttu turniirist osa ei võtnud, ainukesed meistrid. Maailmas ei ole veel ideaalset meeskonda, kus oleks ühendatud uruguaylaste finess inglaste löögi ja ungarlaste elegantsiga. Kuid sarnase meeskonna olemasolul kaotaks ideaal oma mõiste.

Olümpia võitja Uruguai meeskond.

Püstiseisjate seas näha turniiri parem mängija neeger Andrade.

Nägime olümpia murul kohtamas kõigi vanade jalgpalli rahvuste võidu peale enam-vähem kindlaid meeskondi ja täis noorustuld ja samuti võita või vähemalt viimse jõukübemeni vastu panna soovivaid noorte jalgpalli rahvuste mängijaid.

Olümpia võitja Uruguai näitas tehnilisi finesse, mida kontinent varemalt näinud ei ole. Nad olid palli suurkunstnikud, kes oma palli käsituses olid konkurentsita. Uruguaylaste ei arvestanud kontinendi ühegi kuulsama jalgpallinimega, nad ei tundnud kontinendi suurkuulsuste ees vähematki hirmu, vaid dribbeldasid igast ühest kõige suurema mittemillegiks panuga läbi. Kuid et neil oleks olnud täiuslikult jõurikas löök, seda ei saa neile omaks

Üldiselt tuli ilmsiks, et turniiril amatöör jalgpalli natsioonid professionaal-natsioonidest paremini kohtadele tulid. Muidugi ei ole uruguaylaste vähemad professionaalid kui näiteks austria lased, kuid shveitslasi, rootslasi ja hollandlasi võib käsitada tõeliste amatöörmeeskondadena. Ja et need amatöörmeeskonnad ometi jäid võidukateks turniiril, kus osa võtsid sarnased väljapaistvad, täielikult treeneritud, läbikatsetud ja kuulsad professionaalmeeskonnad kui Tšeho-Slovakkia, Ungari ja Hispaania, see näitab amatöörmeeskondade väärtust. Tehnilistes võimetes olid tšehid ja ungarlased shveitslastest ja rootslastest ees, kuid viimaste võistlustugevus, võistlusvaim ja vaimustus olid sedavõrd suured, et need

katsid amatöörmeeskondade tehnilise ja taktilise miinuse.

Päädes kirevas järjestikus uruguailaste trikid, ungarlaste elegantsete liigutuste jäljendid, mis segamini aetud turniiri üldmuljetest, pöörasid meie internatsionaalid peale turniiri lõppu tagasi koju poole.

Tagasisõidul oli küllaldaselt aega et mõtteid avaldada, missugune peab olema meie treening tõusmiseks rahvusvahelise ekstraklassi lävele. Seletati, et senised välismaade treenerid meile ikkagi on annud

enamal jaol lohmaka loomuga, kus palli suure jõuga nagu kangutakse. Turniiril võis näha eeskujulikult puhtaid lööke, mis olid tehtud suure kerguse ja pingutuse välja paistmiseta, kuid olid selle juures kõige mõjukamad. Löök on suur kunst, mille kättesaamine nõuab alalisemat harjutamist.

Teine kõige suurem tarve on palli üldiselt täieliku valitsemise järele. Meil oldi seisukohal, et küllaldaselt jätkub kahe- või kolmekordsest treeningust nädalas. Peab aga seisukohale asuma, et sarnase

Shveitsi olümpia meeskond,

turniiri teise võidu omanik. Istuvatest parempoolseks on Shveitsi meeskonna parem mees vasak sisemine Abegglen.

vähe. Eestis olnud treeneritest oli paremaks viimane — olümpia treener Konya Ferenc, kuid ta ei olnud kaugeltki veel mees, kes isiklikult oleks näidanud võimsaid lööke ja kaunimaid finesse. Konya treenerina oli meheks, kes pidas meeskonnas ainult distsipliini ja viis läbi harjutuskava, mis oli õige tavalik.

Mõjuvaks treeneriks oleks ehtsam Inglise professionaal, kes hiilge mängijana tutvustaks meie mängijaid kõige otsekohesemalt löögi peensustega. Kõigil jalgpallimeestel on teada, et löögi ja löögi vahe on määratu suur. Meie mängijate löök on alles algastmel ja löögi väljakujunemisest meie mängijate juures võib kõneleda alles pikema aja järele. Eesti mängijate senine löök on

treeningu juures ainult harva võib jõuda palli täieliku käsituseni.

Vana jalgpallimehe W. Fiskari hüüdsõna, mida ta Pariisist tagasisõidul avaldas, on: „Enam palli!“

Palliga peab ühes olema iga päev, enne sööki, söögi ajal, peale sööki ja ka magamise ajal! Alles siis võib jõuda lähedale sarnasele pallikäsitusele, mida omavad ainuüksi uruguailased. Palli valitsemise õppimist võib kergendada paljude abinõudega, mis palli ei lase kaugele minna ja lubab lühema aja jooksul teha võimalikult rohkem lööke. Treening peab olema võimalikult kõrgepingulisem, sest ainult see lubab väljavaadet kiirema ja täielikuma edu peale.

Rootsi olümpia meeskond.

Turniiri kolmanda võidu omanik. Püstiseisvatetest mängijatest parempoolne on kuulus Rootsi vasak tiib Kock.

Suur tähtsus on pealöökidel. Siin ei aita harilik pealöömine, vaid peab pallile võimalikult kõrgemale vastuhüppamise juures treenerima täpset ja tugevat lööki.

Prægused read määravad heasse klassi tõusmiseks tarviliku treeningu alal ainult

kõige üldisemad jooned, kuid maksvaks jääb ikkagi hüüdsõna „Enam palli!“ sest nagu ainult tähtede kujude täielikul tundmisel saab selgelt ja kiirelt kirjutada, samuti saab jalgpalli hästi ja kiirelt mängida ainult palli üle täielikul valitsemisel.

Kolombi olümpia staadioni üldvaade matshi ajal. Ülesvõte on tehtud lennukilt.

OLÜMPIA TURNIIR.

RAHVUSTE SAAVUTUSED.

Prohvetitele tegi Pariisi turniir käsitöö hapuks, sest peaaegu kõik varemalt favoriitideks tunnustatud meeskonnad langesid turniirist varaselt välja. Turniirielsete prognooside põhjused kujunesid selgeks neile, kes turniiri tema algusest kuni lõpuni pealtvaatasid. Traditsiooniliselt võeti prognoosidel arvesse vorm, mida meeskonnad varematal aastatel olid ilmutanud.

tena meeskonnad, kus tehnika ja hoogsus leidusid enam või vähem õnnelikus kooskõlas. Selle juures on huvitavaks, kuid mitte üllatavaks, et esimesesse ja teise gruppi kuuluvate rahvuste meeskonnad peaaegu eranditult teise ringi järele pildit kadusid. Spetsiaaljuhtumiseks oli esimese ringi mäng, mis kokku viis Itaalia ja Hispaania. Viimasena nimetatud — Hispaania

Hispaania—Itaalia matsh.
Itaalia väravavaht De Pra aktsioonis.

Meeskondade silmapilkne — turniiriaeagne vorm oli teatav ainult vähe. Sarnaselt tuli, et turniiril esile kerkisid meeskonnad, keda spordiajakirjanikkude enamus varemalt kunagi töös ei olnud näinud. Nüüd, peale turniiri 24 matshi, saab paremat otsust anda turniirist osavõtnud 22 meeskonna vormist.

Turniirist osavõtnud meeskondi saab kõige paremalt jagada kolme gruppi: meeskonnad, kes tehniliselt ja taktiliselt olid täiuslikkusele lähemateks, kuid kel puudus sisemine tuli, nii et meetod hoogsuse kaotas; meeskonnad, kes on alles arenemise algstaadiumis või olid suure vaimustuse, kuid piiratud tehnikaga ja kolmanda-

nia, kes oli tehnika ja hoogsusega töötav meeskond, oleks pidanud võitma. Itaalia oli aga sel matshil siiski suurem pluss vaimustuses, mis hispaanlaste tehnilise üleoleku tasus. „Puhttehnika“ meestest kukkusid esimesel ringil välja Jugo-Slaavia ja Poola. Eestil ja Türgil ei olnud edurividel lööki, seega puudus tehnikas. Leedu jalgpallisport esines olümpia turniiril lapsekingades olevana, kuna Leedu meeskond moodustatud oli ainult Kaunase mängijatest.

Teine ring tähendas Ameerika, Ungari ja Tshehi lootuste mahamatmist. Ungari ja Tsheho-Slovakkia väljalangemise tõttu kujunes teine ring „puhttehnika“ meeste

suurmatuseks. Ameeriklased omasid startis kehaliselt soliidid ja tehniliselt keskmiselt head meeskonda, kuid nad ei olnud kasvanud Uruquai tasapinnale. Ungarlased ja tšehid olid „vaimus“ löödud. Need olid meeskonnad, kus mängijate enamus kõrgekõlaliste nimedega. Ungari ja Tšehi meeskonnad omasid tehniliselt ja taktiliselt kindlat tasapinda, kuid neil ei olnud võrtsitatud lööki. Alati tegid nad rohelisel malelaual ühe käigu rohkem, mille tõttu nad tagajärjeni ei jõudnud. Üldine arvamine on, et kui ungarlased oma nime jalgpallis alal tahavad hoida, siis Budapestis tuleb meeskonnades ette võtta radikaalne noorendus. Meie olümpia meeskonna treener ungarlane Konya oli oma meeskonna kaotusest suurelt kurvastatud. Ta ütles, et kümne aasta eest vana ungarlased mängisid parema tagajärjekusega, olgugi et nende mäng ei olnud nüüdsetele Ungari mängijatele samanevalt peen.

Just mängudes, mida Egiptus ja Shveits pidasid turniiri enamkardetud vastaste Ungari ja Tšeho - Slovakkia, tuli ilmsiks, misugune tähtsus on energial, kiirusel ja tagajärje saavutamise võimaluste kõige otsekohesemal kasutamisel. Need on faktorid, millele mõni aasta tagasi jalgpallis ei antud palju tähendust. Teisel ringil oli veel üks suurkohtamine, nimelt see, mis kokku viis Rootsi ja Belgia. Rootslased jätsid selles mängus kustumatu mulje. Nad ei mänginud mitte üksi meetodi järele, vaid olid ka kiired ja erakordselt löögirõõmsad. Viimased omadused kadusid rootslastel aga järgnevatel mängudel. Belglased olid haiged oma kaitse nõrga taktika tõttu. Nad mängisid ainult hooga, kuna puudus sihiteadlik meetod. Euroopa spordipresses valitseva arvamise järele jätsid

belglased koju oma meeskonna, kes rootslastele elu hapuks oleks võinud teha. Noorte mängijate väljapaneku asemel saatsid belglased välja oma kõige vanemad internatsionaalid. Nende meeskonnas oli tervelt 8 mängijat meeskonnast, kes neli aastat tagasi Antverpeni olümpiaadil triumfeeris.

Läti, Rumeenia, Bulgaaria ja Luksemburi löödi teisel ringil välja valutul. Neis meeskonnades oli nii teise kui ka esimese klassi mängijaid. Shveitsi lehed märgivad, et lätlastel ja bulgaarlastel tarvilik on veel tugevalt juure õppida. Lätlased olid prantslaste kiirusest sedavõrd väljapumbatud, nii et nad end kaitse-dagi ei suutnud. Rumeenlased vajavad läbilöövust, kuna luksemburilastel puudus üldse korralik edurivi.

Veerandfinaalis oli üllatuseks Rootsi täielik võit Egiptuse üle. Rootsi meeskond töötas palju paremas kokkukõlas kui egiptlaste oma. Egiptlased oleksid ainult värava või paariga kaotanud nende väravavahi paremal vormisolekul ja nende edurivi paremal löögivõimel.

liri pidas end Hollandi vastu vapralt ja langes alles peale pikendusaja. Hollandi mängis sel matshil allpool oma harilikku vormi. Itaalia jooksis veerandfinaalis Shveitsi kalju otsa. Mängus ilmutusid kaks ühtlast

süsteemi. Lõputulemuse otsustasid Shveitsi paremad individualideedid. Itaalia omas küll paremaid tiivatormajaid, kuid lonkas kesktrio. Taktiliselt oli paremaks Shveitsi meeskond. Prantsusmaa esitas Uruquai vastu kaunis hea meeskonna, kuid meeskonnal oli taktilisi defekte ja teatav puudus ka vaimustuses, mis muidu küll prantslaste eriomadus.

Poolfinaalis olid lõuna-ameeriklased oma rääbalamas vormis. Nad kaotasid paiguti täielikult oma hariliku meetodi ja olid selle tõttu algul oma väärtuse poolest väga lä-

Moment matshilt Shveits—Tšeho-Slovakkia.
Shveitsi keskpoolkaitsja Schmiedlini klassiline pealöök.

hedased hollandlastele. Viimaste suurem väärtus oli hoos ja kiiruses. Ka rootslastel oli kriis. Nad näisid shveitslaste vastu välja väsinutena. Nende üleolev meetod ei pääsenud väsinud mängu tõttu võimule Shveitsi hoo ja elaanu üle.

Esimeses mängus kolmanda koha pärast Hollandi ja Rootsi vahel, mis viigiga lõppes, ei näidanud kumbki meeskond heasse rahvusvahelisesse klassi kuuluvat mängu. Kuid kordamismängul näitasid mõlemad meeskonnad end oma paremast küljest. Tehniliselt olid rootslased hollandlastest kindlalt üle. Ka füüsilised omadused näisid põhjalastel olevad paremateks.

Võistlus kolmanda koha pärast oli väga raske. Lõpul näitasid hollandlased juba selgeid väsimustundemärke.

Suurfinaal oli üheks toredamaks jalgpallimängu demonstratsiooniks — seda uruguaylaste poolt. Erineva mänguviisi peale vaatamata on uruguaylased oma mängu väärtuse poolest lähedased Inglise professionaalidele. Kahtlematult olid aga uruguaylased asja juures palju suurema vaimustusega, kui see omane on Inglise professionaalidele. Shveitslased sattusid finaa-

lis vastaste peale, kes peatselt näitasid, et shveitslastel sel korral mingit shansse võidu ei jää. Uruguaylased kombineerisid täiel jooksul haruldase prätisiooniga. Iga mees oli alaliselt liikvel, nii et meeste katmine sai võimatuks. Ka shveitslased tegid mõningaid kombinatsioone, kuid need ei

KOOL & MÄNG

TALLINN, VANA POSTI T. 2
KONETRAAT: 16-56, 21-78.

MÄNGUASJAD, KOOLITARBED,
SÜSTAD JA TOUKERELGUD.

olnud küllalt täpsed ja vastane jõudis keskmiselt alati samm kuni kaks varemalt palli juure. Shveitslased näitasid vastupidavust ja tervet võistlusvaimu, kuid seda ei jatkunud siiski kõigile Shveitsi mängijatele.

Uruguai näol võitis olümpia turniiri meeskond, kus tehnika ja hoogsus on kõige paremas kooskõlas.

Poolfinaal Shveitsi—Rootsi

Rootsi väravavaht Lindberg tööks. Paremalt shveitslane Abegglen.

Moment Uruguai—Ameerika matshilt.
Uruguai kaitsja Nasazzi pareerib ameeriklaste pealetungi

Olümpia turniiri tabel.

Eelring.	1. ring.	2. ring.	3. ring.	Finaal.	Võitja.	
Itaalia Hispaania	Itaalia 1:0 Luksemb.	Itaalia 2:0	Shveits 2:1	Shveits 2:1	Uruguai 3:0	
Shveits Leedu	Shveits 9:0	Shveits 1:1 ja 2:1				
Tsheho-Sl. Türgi	Tsheho-Sl. 5:2	Rootsi Belgia				Rootsi 8:1
Ungari Poola	Ungari 5:0 Egüptus	Egüptus 3:0				Rootsi 5:0
Uruguai Jugo-Slaav	Uruguai 7:0	Uruguai 3:0	Uruguai 5:1	Uruguai 2:1		
Ameerika Eesti	Ameerika 1:0 Prantsusm. Läti	Prantsusm. 7:0	Uruguai 2:1			
liri Bulgaaria	liri 1:0	Hollandi 2:1				
Hollandi Rumeenia	Hollandi 6:0					

Võistlused kolmanda koha pärast: Rootsi — Hollandi 1:1 ja 3:1.

EESTI — AMEERIKA.

MEIE JALGPALLIMEESTE ESINEMINE MAAILMA SUURTURNIIRIL OLI KÕIGITI AUVÄÄRILIK.

See oli esimene kord, kus meie jalgpall oma nooruslike mängijate kaudu esines olümpia grandioosil turniiril. Meie jalgpall on enam kui noor. Balti riikide peres on Eesti oma internatsionaalsete suhete poolest küll eesrinnal seisvaks, kuid need suhted olid kaugel sellest kaaluvusest,

Pershingi staadionis, Prantsusmaa parimal jalgpallimurul, 1924. a. 25. mail peetud matsh Eesti—Ameerika vahel oli meile suureks triumfiks. Matshi eel kõneles kõik selle vastu. Esiteks — Ühisriikide ja meie üldine suuruse vahekord, teiseks Ühisriigid kui maailma suurim spordirahvus ja kol-

Ameerika olümpia meeskond.

Palli ees istukil tsentrforvard Stradan, kes lõi saatusliku 11-meetri palli Eesti võrku.

mida omavad maailma vanad ja suured jalgpallirahvused.

Meie paraadesinemiseks, Euroopale ja liialdamata öeldes ka kogu ilmale oli meie osavõtt kaheksandatest olümpiamängudest. See osavõtu fakt jääb üheks suureks sambaks meie jalgpalli kroonikasse, mida lehitsetakse kogu meie spordi edaspidise kindla kestvuse aegadel.

Transatlantiku hiiglase Ameerika Ühisriikide meeskond oli see, kelle vastu meie rahvuslik „11“ tegi oma suure tuleproovi. Kontrast oli ebaloomulikult suur: maailma suurima spordirahvuse esitus maailma ühe kõige pisema vastu.

mandaks, et Ameerika jalgpall on kaugel vanem ja suurem meie omast. Sarnastel tingimustel kaotada minimaalselt — see on suur võit. Päälegi mitte kõneledes sellest üldisest tunnistusest, et meie väiksed mehed oma mõistuse, tehnika ja rutiiniga mängu valitsesid.

*

Pershingi staadioni väljale ilmus esimesena meie olümpia meeskond. Ta koosseis oli järgmine: Lass, Pihlak — O. Silber (kapten), Kaljot — Rein — Kaarmann, Väli — Paal — Ellmann — Üpraus — Joll. Meie vastu väljatulnud Ühisriikide meeskonna

koosseis: Douglas, Dawis-Rudd, Burke Jones — Hornberger (kapt.) — O'Connor, Findlay — Brix — Stradan — Farrell — Dalrymple.

Autribüünis Ühisriikide jalgpalliliidu esitaja H. Peer, Eesti jalgpalliliidu esimees A. Luugenberg ja Eesti olümpia komitee esitaja W. Fiskar.

Algloögiks, mida teevad ameeriklased, andis vile kontinendi kuulsusega arbiiter M. Putz (Belgia).

Läbi tungib Ameerika tseentr Stradan, kuid Lass teeb uskumatut ja viskab enese värava päälle tormava vastase ette maha, kus ta palli vastase löögivalmis jala päält haarab. See üks kenam võistluse moment viis pinevusesse terve päältvaatajate kogu. Pihlak teeb 18 mt. kaugusel väravast *fouli*, mis pareeriti ja millele kohe järgnes *foul* meie hääks. Ameeriklased on momendil hoogus ja pall lendab vuhinal! üle meie põikpuu. 15. minutil tuleb saatuslik pe-

Eesti olümpia meeskond.

Ülevõtte tehtud meeskonna riietusruumi ees Pershingi staadionis enne matshi Ameerika vastu. Vasakult: O. Lõvi, Spordilehe erikirjasaatja olümpia turniiril, O. Silber, B. Rein, H. Paal, A. Pihlak, E. Kaljot, H. Kaarmann, H. Väli, treener F. Konya, istuvad O. Üpraus, E. Joll, E. Ellmann, A. Lass.

Paalile tehakse kohe *foul*, Rein toimetab lööki, kuid selle pareerib Ameerika kaitsja. Järgmisel — mängu teisel minutil atakeeritakse Lassi, mis publikus ameeriklaste vastu esile kutsub vile ja kisa. Meie meeskonnas näitab hääd mängu parem tiib, kuid Ameerika kaitse on äärmiselt sitke. Üks nende backidest seisab alati kümnekonna meetri pääl väravast, kust tal meie edurivi pidamisega palju tööd oli.

6. minutil saadab Üpraus kõva pommi 6—7 mt. päält, kuid vastase akrobaatliku osavusega väravavaht päästab palli üle lati kornerrisse laskmisega. Samas tuleb aktsiooni astuda Lassil, kes tõrjub rusikaga. Meie kena mäng kutsub publikus juba esimese veerandtunni järele esile imetlust. Oleme juba täielikult võitnud 15 000-lise päältvaatajate kogu poolehoidu.

nalty. Pihlak toimetab meie kasuks antud vabalööki, kuid see ei sünni tähepanuga ja tasane pall sattub ameeriklase kätte. Ellmann kõneles hiljem, et tal selle nägemisel peast läbi sähvatanud, et sellest kujuneb meie viga. Ja see tuligi. Lähiminevat ameeriklast asub pidama Kaljot. Ta hoiab vastast oma kehaga läbiminemast, kui vahekohtuniku vile kõlab. Midagi ei olnud iseäralikku juhtunud. Ameeriklased arvasid, et tuleb vabalöök nende kahjuks. Seda ameeriklase kaitse eest Kaljotit eest ära lükata. Kuid M. Putz näitab 11 meetri karistuslöögi ringi pääle. Seda toimetab USA tseentr Stradan. Lök oli tehtud sarnase teravuse ja kindlusega, et Lass selle vastu midagi ei saanud parata. Oli 1:0 ameeriklaste hääks. Sellel väraval oli mõju meie poole hoidva publiku pääle. Värav

ootamatust karistuslöögist tundus kui valus arusaamatus. Oli aga lootust, et meie hääs võistluse vaimus esinev meeskond selle oma prääsiide kombinatsioonide järeldusena egaliseerib.

Juba järgmisel minutil lööb Paal peaga, kuid üle värava. Vähe hiljem saadab Paal löögi vastu üht Ameerika meest. Kaarmann, kes mängib kauni kenaduse, kuid ka tuseda jõulikkusega, teeb fouli. Pall läheb üle meie põikpuu. Edasi lööb Üpraus värava kõrva. 25 minutil teeb meie vasak tiib puhta kombinatsiooni, kuid Ellmann tsentris söödu vastuvõtjana ei treinunud palli. Siis algab meie kaitse *off side*'i mängu, mis pärastistes matshides viidi läbi kõige peenema viimistlusega. See *off side*'i mäng oli suureks jäävanniks, mis mattis kõik Ameerika kiire tormamisega forvardide jooksud. Naudinguks oli näha, kuidas vahekohtuniku täpne vile alati märkis ameeriklaste sagedat *off side*'is olekut. Lass teeb väravas uuesti võimatut, pall käib imelikke käike, kuni ta näe võrku lüüakse, seda *off side*'ist. 35. ja 36. min. teeb Kaljot 30 ja 20 meetri päält kaks suurepäralist kaugelööki värava pääle, mis on üheks tema erialadeks. Ilm, mis kogu päev jahe ja pilvine oli, muutub veel halvemaks ja tuleb vihma kui oavarrest, kuid see valing kestis ainult $\frac{1}{2}$ minutit. Kaitses töötab Silber ennast õhku tõstes hää löögiga. 41. minut on märkimisväärne selle tõttu, et siis Paal oma käed millegi pärast puusa seadis, mis tema juures on üheks väga tähendusrikkaks liigutuseks, millel Tallinnas juba varemalt olnud oma isemaiguline kuulsus. $\frac{1}{2}$ minutit enne poolaja lõppu lüüakse pall meile posti. Löpeb poolaeg, kuna rahvas mängu kohta arvamisi vahetades meie meestega on väga rahul.

Vaheaja järele, pääle seitset minutit, ilmus meie meeskond jälle väljale. Mehi võtsid juba vastu tormilised kiiduavaldused ja hõisked. Ameeriklased sattuvad oma väljale tulekul vilede alla.

Elevus on suur. Oodatakse Eestilt kõiki, ka võimatut. Üldine usk on, et nüüd lööb Eesti tasuvärava. Mäng algab uuesti palavikkusega. Leedu mängijate juhtimisel hüüavad koorid „Eesti, Eesti, Eesti“ ja „Lass, Lass, Lass“. Eriti populaarne oli viimane hüüe. Pariisi spordi publikule kuuldus see viimane hüüe kõlavana kui „rah, rah, rah“, mida peeti meie ergutushüüdeks. Nii las kis publik juba omal algatusel meie eduks tihti kuuldavale oma „rah!“ Pariisi lehed küsisid hiljem, et kas „rah, rah, rah“ on saa-

nud uueks ülepariislikuks spordi hüüd-kisaks. Milleks küll kõik väiksed eestlased põhjust ei anna!

Varsti võtavad ka ameeriklased tarvitusele *off side*'i taktika, kuid meile ei ole see siiski suureks takistuseks. Vahetatakse Joll sisemiseks, kuna Üpraus asub äärele. Viimane teeb sääl kenu läbimurdeid, kuna Joll jälle sisemisena oma paremal kohal oli. Ameeriklased on surutud, nad panevad ainult vastu. Nende vastupanek liialdamatult öeldes oli hirmsajõuline. Ettekujutust sellest lubab asjaolu, et nad ka Urugaiga teise poolaja mängisid 0:0.

Lass on järjest kindel ja tõstab oma mängu ikka kõrgemale, sest Ameerikal ei puudu teravaid päaletunge. Lass on pikali palli pääl, kuna tal ümber on kaks ameeriklast. Situatsiooni lõpetab vahekohtuniku vile. Meie mehed näitavad tehnilisi finesse ja nupukust. Kombineerimisel tehti klassilisi kannalööke, mis palli kindlalt viisid oma kõrvalmängijate kätte, kuna ameeriklased petetult ringi jooksid. Vabalööke tehti üllatustega. Paal jookseb osavalt pallist mööda, kuna silmapilkselt järeltulev Kaljot löögi värava pääle juhib Sama teeb ka Lass. Ta opereerib vabalt tervel karistuslinal ja võtab koguni külje *out*'i sisseviskeid vastu. Korra oli ta väljaspool 16-ne meetri kasti, kus ta ka käega võttis. Selle pääle määratud vabalöök andis ameeriklastele Pihlaka kaudu korneri, mis lõppes loomulikult hädaohtlikkusega meile. Ameeriklased tarvitasid meie mängu ülekaalu vastu võitlemiseks viimast kui üht abinõud. Nii ei lasknud nad Lassil enam värava *out*'i palle käest väljalüüa, sest üks Ameerika forvard seisis karistusala piiril järjest valmis atakeerimiseks.

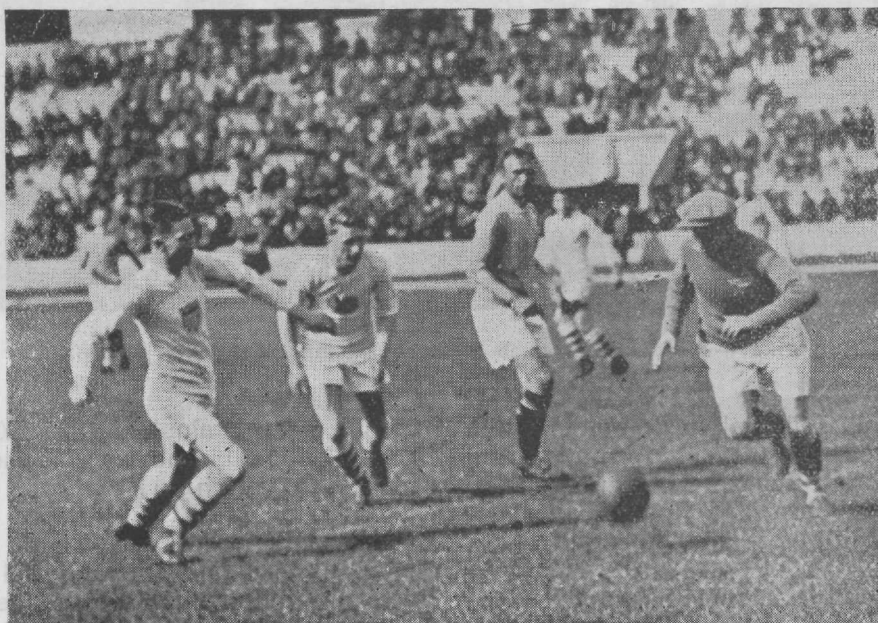
Ikka meie päaletungis, kuid vahelduvalt toovad ameeriklased teravaid momente ka meie värava ette. Kombinatsioonist Paal—Elmann—Joll lööb viimane 16 mt. päält kena palli. Samas tuli Lassil palli üle lati korneri lasta. Järgneb meie päaletungi kindel periood. Oodatakse ikka kindlalt väravat Eesti sini-must-valge hääks.

Meie päaletungi lained löövad kindla korrapärasusega Ameerika värava ette üles. Ühel päaletungil, kus Ellmann läbimineku, teeb 68. minutil ameeriklane Ellmannile toore *fouli*. Määrati 11 meetri löök. Viimaks ometi Eestil tasumis- ja võiduvõimalus. Kuid ainult surm on kindel. Kaljot, kes 1923. a. venelaste võrku löi meisterlikkusega 2 penaltyt, passis seekord. Oli suur moment, kus kaalul oli palju. See pani vibreerima närvid. Kaljot lööb

juba enne vilet, ja seda üle lati. See ei olnud paha, sest löök tuli kordamisele. Kaljot oli löögis juba täpsem, pall läks alt põikpuu vastu, kuid tuli säält värava liini ette välja. See oli traagiline moment. Kõik rippus ühe löögi küljes, kuna kodumaal tuhanded olid teadmatuses ja lootsid. Penalty momendi suurust näitab see, et mitmed meie mängijatest, nii Lass ja Silber, löögi ajaks oma vaate pöörasid oma värava poole. Neile pidi löögi saatuse kohta selgust andma publiku juubeldus või sügav ohke, mis kümnetuhande suust tulles on

riklasi päästab lõpuvile. Publik ujutab välja. Lass haaratakse oladele, prantslannad suruvad meie mängijate käsa. Juubeldatakse, sest eestlased olid mängu kangelased, kuna ameeriklased väljalt kadusid, sarnasena suurelt löödutena.

Tuli kõvasti vihma. Autobuss meeskonnaga alustas teed Kolombi. Südames oli — nii mängijatel kui ka kodumaalastest päältvaatajatel — härdus. Eesti oli suurturniiril langenud, kuid igatahes noobililt. Vihma krabina all kõlas „Ants oli väike saunamees“ lustilikult, kuid sel ol

Ameerika — Eesti.

Lass ameeriklaste atkaaki vastujooksuga likvideerimas.

alati selgelt arusaadav. Meie tormajad aga seisid löögi ajal — palli latist suurema tagasipõrke korral — karistusala piiril valmis päale tormama. Pall tuligi mängu tagasi, kuid see lõppes ühe meie mängija *off side*'i jäämisega.

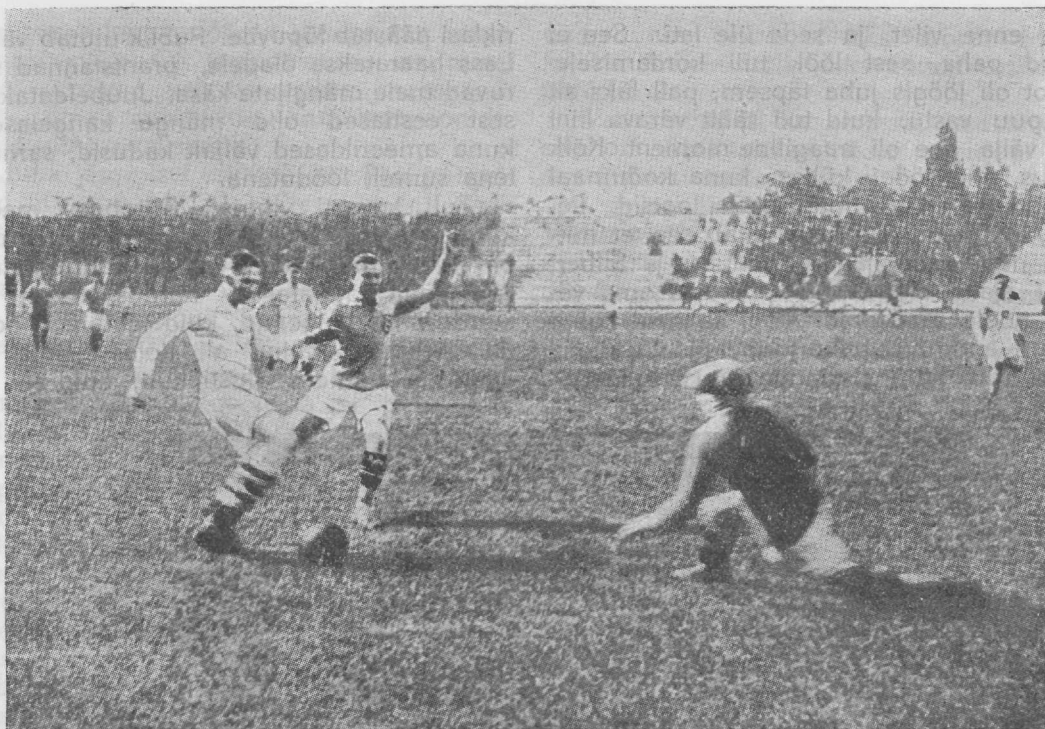
Viimase veerandtunni algusest päale hakkavad ameeriklased palli *out*'i taguma. Kogu publik hüüab suure meelepahaga ameeriklaste päale. Meie pääletung on aga hiilgusel. Ameeriklased on surutud täiesti oma poolele, publik on mängust juba ekstaasis. Ameeriklased on värava all kõik koos ja löövad palli ikka välja. Ameerika kõrgeklassilised kaitsjad tegid suurtööd. Pääletung jätkub, lööke, kornerid, tormijooksu ägedus, ameeriklased väsimisel, minutid kaovad pöörasel kiirusel. Ameer

juures siiski kurbust. Auto läks kiirelt, laul jätkus, kuna matshilt koduteel olevad päältvaatajad meile tegid viimaseid lehvitusi.

Samas algas aga kodumaal elevus. Oodati meie publiku koogistatud laste — jalgpallimeeste suurvõistluse resultaati. Resultaadi saabumine andis oodata, kuid see rahustas kõiki ja tõstis kindlalt meie inimeste iseteadvust, kuna resultaati: „Eesti — Ameerika 0:1“ seda täiesti väärrib.

*

On teada, missuguse määratu tunnustuse osaliseks sai välismaade ajakirjanduses meie jalgpallimeeskond päale oma matshi Ameerikaga. Meie omasime kõige ootamatult suure nime. Eestile sarnaneva tähelepanu osaliseks ei saanud mitmedki suur

Ameerika — Eesti. Lass võtab Ameerika läbitungiva forvardi jalalt palli.

meeskonnad, kelle jalgpall varemalt juba olnud kuulus. Eestile antud tunnustus oli kaugelt suurem sellest, mida turniiril näiteks omasid Poola, Iiri, Rumeenia, Jugoslaavia, Türgi ja veel mitmed teised meeskonnad.

Välismaade kriitikute asjatundlikkuses keegi kahelda ei saa. Nii peab ikka põhjus olema, miks meid äkitselt tõsteti maailma paremate meeskondade tasapinnale.

Peab olema julgust öelda, et kogu turniiril oli Eesti mäng täiesti omapärane. Päältvaatajatele ei pakkunud ükski match sarnast iseäralikku veetlust kui Eesti—Ameerika oma.

Enne Eesti—Ameerika matshi nägi sama publik võistlust Leedu—Shveits. Selle matshi järele ei saanud keegi ütelda, ka asjatundjaski mitte, et Shveits tuleb turniiril paremaks kontinendi meeskonnaks. Shveits võitis küll suurelt (9:0), kuid selles mängus puudus ilu. Oli palju klohmimist. Eesti—Ameerika match oli selle vastand. Siin demonstreerisid eestlased mängu, mis oma kaunidusega võitis otsekohe südameid. Ja selles matshis oligi Eesti päämiseks mängu näitavaks pooleks, sest täpse mängu tabeli järele oli pall 60 minutit Ameerika poolel, s. o. eestlaste valdamisel, kuna Eesti poo-

lel oli mängu ainult $\frac{1}{3}$ — 30 minutit. Turniiri tsükli läbivaadates võib isegi kõnelda Eesti mängukoolist.

See seisib selles, et eestlased demonstreerisid kõige puhtamat meeskonna mängu. Puudus dribbling sel määral, nagu seda tarvitavad teised meeskonnad. Valitses ainult täielik kombinatsioon, kus pall liikus mehelt mehe kätte. See mäng ei olnud väravate poolest resultaati toov, kuid ta oli võluv.

Sellepärast ei saa ka eriliselt kiita ühtki meie mängijat. Meie ühineme täielikult Prantsuse täismalikuma lehe „Sporting“i kuulsa kriitiku Duchenne'i seisukohaga, et Eesti meeskond kujutas enesest ühteteistkümmend mängijat, kes olid täielikult liitunud tervikuks. Loomulik on, et Lass, kui väravahaht, kes ülivormis olevana esines ja kellel teravate momentide rohkuse poolest võimalus oli oma hiilgust näidata, sai kõige kõrgema tunnustuse osaliseks.

Eesti kaotas küll transatlantika giganidile, kuid meie esinemine, kus meeskond seekord võistles tõepoolest suure vaimustus-tule ja ühtlusega, oli kõigiti auväärilik. See ergutab meie mängijaid edaspidiseks arenemiseks, lubab rõõmu meie kodumaalastele ja annab lootusi paremaks.

TURNIIRI PAREMAD MÄNGIJAD.

Meeskonna mänguna ei peaks jalgpall palju välja paista laskma üksikuid mängijaid, sest juba meeskonna edukuse suhtes on parem kui kõik meeskonna mängijad oleks ühelviisil kindlad. Sarnane homogeensus jääb ikkagi ainult ideaaliks meeskonna mängule, kuna tegelikult pea igas meeskonnas on üksikuid, kel on suurim täielikkus ja on oma kaas- ja vastasmängijatest pea võrra paremad.

lisem. Ta jättis oma kogu poolest mingi meie provintsi väravavahi mulje, nii et meie mängijad teda sarnastasid Jõhvi väravavahiga. Ta oli väravas mitte millegist hooliv, üks sukasäär oli tugevalt alla vajunud, palle võttis ta ilma väljapaistva tehnikata, kuid löödud pallid surid ikka ta laiali väljasirutatud käte vahel. Itaallane De Pra oli oma välimuse poolest üks kenamatetest. Ta juures oli näha temperamendi olemas-

Saatuslik värav Hispaaniale.

Matshil Hispaania—Itaalia kaotasid hispaanlased väravast, mida Hispaania võrku saatis nende oma kaitsja De Vallana. Moment kujutab saatusliku palli võrku minekut. Zamora lahutab käsa, kuna De Vallana kättega peast kinni haarab.

Matshide kohta ei saa mitte üksi ütelda, et see meeskond oli paremaks, vaid ka seda, et see ja see mängija kaalus üle kõigi teiste meeskondade mängijaid samal kohal.

Turniiri laialduse ja osavõtivate meeskondade arvukuse päale vaatamata ei olnud klassilise täielikkusega mängijaid turniiril palju.

Alates väravavahi kohast, peab ütleva, et turniir ei annud täielikumat selgust küsimuses, kes on paremaks väravavahiks. Turniiri väljapaistvamatest väravavahitidest saab tuua viit nime: Van der Meulen (Hollandi), De Pra (Itaalia), Pulver (Shveits), Mazali (Uruquai) ja Zamora (Hispaania). Neist oli hollandlane Van der Meulen ime-

olu ja liigutuste kaunidust. Shveitslane Pulver oli oma kohal kindel mees, kel oli liigutuste nurgelikkuse juures suur palli püüdmise tüsedus. Uruquailane Mazali oli ekstraordinaarne, nagu kõik ta meeskonna kaasmängijad. Välja lõi Mazali palli halfvolley'ga, missugust lööki praktiseeris ainult tema. Ta väljalöögi pallidel oli vint pääl, nii et need käisid mööda külje out'i liini ja keerasid säält väljamineku hädaohuta tsentri poole sisse. Kahjatseda oli, et puudus võimalus Mazalit vastutavamas töös näha, sest Uruquaille löödi turniiril ainult 2 väravat, mille vastu Mazalil ei olnud midagi parata. Jääb üle kuulus hispaanlane Zamora. Saatuse süngem grimass oli põhjuseks, et Hispaania, üks suurfavoriiti-

dest, langes turniirilt välja oma esimesel matshil Itaaliaga. Hispaania oli ülekaalus, ta keskpoolkaitsja Larrazza kõrvaldati vahekohtuniku poolt mängust, kuid kümne mehega mängimise päale vaatamata oli Hispaania ülekaalus. Siis tuli Zamora võrku ootamatuni pall. Seda läkitas sinna nende meeskonna kapten Vallana, kes palli tahtis ärallüüa, kuid see sündis õnnelt. Pall lendas üles nurka suure kiirusega, nii et Zamorale ka paremal püüdmisel üle jäi ainult päältvaadata. Kuid nägime Zamorat treeningul, kus hispaanlased meie palliga lööke tegid. Sää! esines Zamora võluvana. Halis ülikonnas, õlgkübar peas, tõmm sümpaatne nägu tagasihoidliku naeratusega, asus väravasse Zamora. Ta võttis palle imestusväärilise kergusega. Nurka löödud palle tõmbas ta ühe käega omale rinnale. Üprausil tuli teha kümnekond oma paremat lööki, kuni ta suutis sahisema panna suure Zamora võrgu. Siis asus Zamora ise tegema värava lööke. Need olid otse lastud noole lennuga. Lööke oma shimmydega tegi ta enamuses õhust, nagu seda teevad kõik Hispaania mängijad. Oma löökidega värava päale oli Zamora parem kui mitmed tema rahvuse suurfordardid. On õige, et värava vaht on pea alati üldse üks täielikum mängija, kel oskust esinemiseks igal mängu kohal.

Milline on järeldus turniiri väravavahtide kohta? Ülemalnimetatud neli väravavahti Van der Meulen, De Pra, Pulver, Mazali olid võrdlemisi ühetasased, Zamorale ei lubanud aga matsh Itaaliaga küllalt võimalusi väljapaistmiseks. Kuid siiski — oma treeninguga jättis ta sügavama mulje.

Ricardo Zamora, kes on seniste tunnustuste järele „suur“, „ainsam“ ja „väravavahtide kuningas“, jääb selleks ka tänapäeval, päale kaheksandate mängude turniiri.

Kaitsjatest saab tuua kahte nime: Uruquai meeskonna kaptenit — parempoolset kaitsjat Nasazzi't ja Tshheho-Slovakkia Hojerit Praaga Spartast. Need olid kaks kaitsjat, kes koonduses hää väravavahiga on võimsad hävitama maailma hiilgavamate fordardide pääletunge. Uruquailase Nasazzi suurpäev oll turniiri finaalmatsh

Ricardo Zamora,
väravavahtide kuningas.

Shveitsi vastu. Ta oli väljal nagu alati oma väikese mütsikesega peas. Ta löögid, mis läksid madalalt, kuid kättesaamatult üle vastasmängijate peade, olid tehtud kui surumisega. Enamuses püüdis Nasazzi teha väikseid lööke, mis leidsid ees oma poolkaitsjaid. Tähelepanuväärsem oli Nasazzi peamäng. Ta võttis kõigeraskemaid palle peaga. Ainult üks väike „nõks“ peaga andis pallile täpselt soovitud sihi. Ei olnud seda suurt lahmakat pealööki, kus pall kukub ainult umbes sinnera poole, kuhu sooviti. Nasazzi pealööke nähes võis ütelda, et ta punktipeältselt trehvb seda ruutsentimeetri suurust pallipinda, mis pallile annab kerge puutumiseiga tugeva kiiruse ja vähema kumerusega lennu soovitud kohale jõudmiseks. Turniiri teine suurkaitsja oli tshhe Hojer, sale ja pikakasvuline mees. Tal oli väljapaistvus võimsalt kindlas jalalöögis. Ta oli kiire ja pallile alati vastu jõudev. Tema poolt näidatud partii kauni-

De Vecchi,

Itaalia kaitsja, hütud „Jumalate pojaks“ kaasateinud Itaalia eest Stokholmi, Antverpeni ja Pariisi olümpia turniiri.

maks osaks oli ta vastuseismine Shveitsi forvarditele esimeses mängus Shveitsi vastu, mis pääle kahtunnilist heitlust andis resultaadi 1:1. Suure aja sellest matshist mängisid tshehid kümne mehega, kuna ühel väiksel ajaosal neil oli väljal koguni ainult 8 meest. Hojer oli selle tõttu jäetud ainult üksi kaitsesse. Ta kõrvalmängija Seifert oli läinud poolkaitsesse, kuna säält Kolenaty oli astunud edurivisse, mängust kõrvaldatud Capeki kohale.

Poolkaitses tõmbas keskmehel kohal tähelpanu oma pääle Shveitsi meeskonna kogukas kapten Schmiedlin. Finaalmatshis Uruquai vastu sai ta aga ainult vähe palle ja jättis kahvatu mulje. Teistel keskpoolkaitsjatel erilist väljapaistvust ei olnud. Võib tähendada, et Ungari meeskonnas oli tsentrhalfbacki kohal Gutman, kes harilikult mängib Viini kuulsas juudi meeskonnas Hakoah. Kuid Gutmani kaalusid üles Ungari tiiva poolkaitsjad. Neist oli vasakpoolne Obitz, kes Budapestis mängis meie meeskonna vastu. Säält dribbeldas ta muu seas 5-st meie mängijast puhtalt läbi. Obitz mängib harilikult Tsheho-Slovakkias Brünni

Makkabi's. Olümpia esinemiseks olid kõik välismaail mängivad ungarlased kokku tõmmatud Ungari värvidel paremaks esitamiseks, mis aga teatavasti lõppes fiaskoga, mille põhjuseks oli Aafrika meeskond Egüptus.

Poolkaitsel suurmeheks oli Uruquai neeger Andrade, kes oma meeskonnas täitis parempoolse halfbacki kohta. Ta omas suurt mängu korrektsust, „trikkide“ rikkust ja vääril täielikult neid rohkeid suudlusi, mida talle iga võiduka matshi järele jagati. Andrade söödud oma edurivile olid täpsemad, lihtsate söötude kõrval seltsis vastastele hirmus dribbling, mis oli tihti väravate põhjuseks. Ta algas dribblinguga oma välja poolelt, läks läbi vastaste nende värava alla, või valis tee risti üle välja. Vastaste pidamiseks tegi ta sagedalt mahaviskeid, mil ta murule libisemisega palli vastaste jalgade eest kõrvaldas ja kiirelt jälle jalul oli.

Andradest erineva mänguviisiga oli ungarlane Orth, kes turniiril oma meeskonnas mängis samuti parempoolse halfbacki kohal. Kõrgekasuline Orth tuli juba Pariisi kui kuulus „Ungari jalgpallikuningas“, kuna valgehambuline ja lokitud juukstega neeger Andrade omale veel kuulsama nime tegi ainult Pariisis. Orth mängis samuti suure kergusega, hüples vastase ees, ilma et oleks pääle tunginud, vaid oodates vastaselt viga. Orth läks tihti ka vastase ühest kuni kahest mehest läbi ja söötis oma forvarditele, kuid seda enam õhu teed mööda.

Edurivides suuri parempoolseid tiibu ei nähtud. Tsentri forvardina oli läbilõikavust Uruquai Petronel, kuid seda suurema edukuseta. Vasaku sisemise kohal oli juba 2 head meest: ungarlane Hirzer (Makkabi Brunn'ist) ja sveitslane Abegglen. Poola vastu oli ungarlane Hirzer edurivi parem mees, kes oli suurelt kiire kombineerija ja lööja. Shveitslane Abegglen oli üks turniiri imedest. Väikene ja kergelt tüse mees, juuksed peas püsti, jätkus teda igale poole. Suure hiilguseta tegi ta palju tööd. Tõi oma värava alt palli ära, oli aegsalt vastase värava all ja tegi säält teravaid lööke: omas hääd dribblingut ja koosmängu oskust. Finaalis Uruguaiga oli ta edukamaks meheks, kes jõudis Andradega pidada ka võidukaid duelle.

Vasaku tiiva forvardite seas valitses uruquailane Romano. Ta oli pallikunstnik ja ühes sellega ka sprinter. Ta töötamisoskus oli mõteteterav. Mõistis olla seisukorra peremees, kes viis vastase värava

José Nasazzi, olümpia turniiri parem kaitsja, Uruquai meeskonna kapten.

De Vallana, Hispaania kaitsja, kes saatis õnnetu pommi oma väravasse. De Vallana oli Hispaania —Itaalia matši parem mees ja Hisp. meeskonna kapten.

Ahmed Salem, Egiptuse meeskonna väljapaistvam mees. Kaitsja, kes kohane igasse suurmeeskonda ja kelle arvele panakse, et Ungari ei suutnud ühtki väravat lüüa Egiptusele. Nim. meeskonna kapten.

Nihad, Türgi kapten ja keskpoolkaitsja mängul Eesti vastu.

hädadohtu hea tsenderduse või üksikpäälungiga. Temale järgnevateks, kuid väärtuse poolest allpool olevateks olid Hollandi vasak tiib De Natris ja Rootsi oma Kocki näol. De Natrisel oli kiirust ja energiat, mida küllaldaselt ei olnud Kockil. Kuid selle eest oli Kockil suurepäraline löök. Hea lööjana olid tema täita kõik korneerid ja vastase värava lähedused karistuslöödid. Neist saatis ta ühe 17-ne meetri päält Shveitsi võrku 11-ne meetri karistuslöögi kindlusega. Kockile sai etteheita

puudust energias, ja see oli tugevaks miinuseks.

Meie meeskonnal oli turniiri eelpäevil võimalus Pariisis näha Prantsuse meeskonna vastu mängivat Inglise kuulust professionaal meeskonda „Westham United“i. Mõttevahetusel pääle turniiri hindasid meie mängijad inglaste mängu väga kõrgelt. Inglise professionaalide mäng on tuse ja monumentaalne. Professionaalide juures, kus mehi meeskondadesse palgatakse nende üksikvõimete järele, on algingimuseks, et

Jones, Ameerika Ühisriikide parempoolne poolkaitsja.

De Veechi, Itaalia meeskonna kaitsja.

Blum, Ungari.

Schmiedlin, Shveitsi meeskonna kapten ja keskpoolkaitsja.

Kõige paremaid Simson
jalgrattaid „Elite“ ja
motorrattaid „Alba“, „Keni“ ja „Ribi“

müüb odavalt

O/Ü. „Systema“
Tallinnas, S. Karja t. 11, kõnetr. 709.

õigel mängijal peab olema suurem tusedus, palli käsitusoskus ja löök. Alles siis järgneb koosmäng ja see avaldub ka nende mängus. Kõigis teistes meeskondades oli näha, et jõud läbilõõmiseks kujuneb kombinatsioonist, millest osa võtab paar-kolm mängijat, kuid inglaste juures on juba üksik mees suur jõuüksus. Inglaste pallikäsitus on raudse kindlusega ja suure soliidsusega, kus puudub uruguailaste temperament ja vahukoorelik finess. Ing-

laste pääletung läheb võrdlemisi lihtsavaliselt, kuid jõurikkalt, kus iga mees teeb otsejoones ise palju.

Sellepärast oli kahju et Inglismaa profensionaalküsimuse tõttu turniirile ei saanud saata oma suurmeeskonda. See oleks ülemalootud nimede juure kahtlematalt juure annud veel rea teisi, keda kõiki peab lugema maailma paremateks jalgpallimängijateks.

Ungari olümpia meeskond.

Vasakult teine Ungari „jalgpalli kuningas“ Orth. Istuvatest kolmest on keskmine väravavaht Piri, kes kaitses Ungari võrku matshil Tallinn—Budapest.

EESTI JALGPALLIMEESKOND BUDAPESTIS.

UNGARLASTE TEENITUD VÕIT.

Madjaaride pealinnas peatas meie meeskond omal ringreisil neli päeva. Esimesed kaks kadusid linna vaatamisel, kolmas, pühapäev, võistlustuhinas ja neljas — ärasõidus. Esimesed päevad võõras linnas olid huvitavad. Käisime vaatamas spordivälje ja harjutamaski. Nägime mängu — koolipoiste vahel ja raputasime päid. Kui juba iga

esimene kohtamine Budapest—Tallinn. Väljale jõudes olid tribüünid, mis umbes 30.000 inimest mahutavad, üle poole juba päältvaatajatega täidetud ja uusi tuli järjest juure. Rahu tüdamega vaatasime natuke aega eelmängu päält, siis asusime garderoobi. Nägime kõrvalolevas ruumis ungarlasi, kes olid punastes särkides ja valgeis

Budapest — Tallinn.

Lass pareerib üht Ungari forvardite lööki.

kooli ehk panga meeskond nii hästi mängib, missugused jumalad on siis need ilmakuulsad Ungari esimeseklassi mängijad!... Mängupäeva hommikul sõitsime uue spordivälja avamisele. Vaatasime ka päält Budapesti esimeseklassi meeskonna „Törekvesi“ mängu. Pääle lõunat hakkasime juba paar tundi enne võistlust MTK välja poole liikuma, kuhu oli määratud

pükstes. Meie mehed sinistes särkides ja samuti valgeis pükstes.

Eelmängu lõppemisel asusime väljale. Sääil ootas meid rohkepealine Ungari üliõpilaste laulukoor, kes meie väljaleilmumisel Eesti keeles meie hümni laulis ja mida kogu publik püstiseistes ning paljastatud päädega kuulas. Siis algas mäng. Ungarlased näitasid kohe oma tempera-

Alati ladus **Inglis- ja Saksamaa** vabrikute
JALGRATTAD

Kõige suurem jalgrattaosade ladu.
Hinnad väljaspool igasugust võistlust.

KONTZENTRA

Pikk tän. nr. 39 Tallinn Kõnetr. 8-62

menti ja meie liigutused paistsid nende omade kõrval väga kohmetud olevat. Esimestel minutitel sai kaitse tublisti töötada, selle järele hakkasid ka teised esimesest ehmatuses toibuma. Hakkasime mängima meie tüübilist mängu: lühikeste, täpsete

auvärava ära magas, paari meetri päält üle lüües. Ungarlased, kes nägid, et neil võrdlemisi nõrgad vastased ees on, hakkasid driblama. Kuues ja seitsmes värav olid sarnaste soolode saavutused. Meie meestest polnud löögis Pihlak ja Üpraus. Teised

Kurioosne moment matshilt Budapest—Tallinn.

Pall läheb Tallinna võrku ungarlaste pealöögist.

söötudega. Selle tõttu suutsime äärmiselt vahelduvat mängu pidada kuni 33 minutini, kus meile esimene pomm väravasse löödi. Kui hiljem ka esimesele teine järgnes, jäid meie vastupäätelungid nõrgemaks. Poolaja lõpuks tuli veel üks juure. Teise poolaja kohta oleks seda ütelda, et see enam ungarlaste kui meie faktilise ülekaalu juures läks. Tuleb märkida, et Rõks

enam-vähem rahuldavad. Kiita ei või ühtegi. Ungarlased paistsid meie silmis kõik hääd olema.

Nii lõppes esimene linnadevõistlus Budapest—Tallinn 7:0 suguvendade kasuks. Järgmisel päeval läks sõit Pariisi poole, ühes mitme ungarlasega, kellega eelmisel päeval kibedat võistlust olime pidanud.

o.-ü.

„Salus“

Tallinn, Pikk tän. 40,
Kõnetraat 16-18.

Valmistab ja müüb meesterahva, naisterahva valmisriideid ja koetud kaupsid.

Kõik saadused on valmistatud omas vabrikus kõrgeväärtuslisest materjalist.

== Eriosakond spordiriiete alal. ==

Spordiseltsidele ja klubidele iseäranis kasulikud tingimised.

EESTLASED BREMENIS.

Peale olümpia matshi Eesti — Ameerika pidas meie meeskond rea võistlusi, mis aga meie koduste ootusteks peale ühe lõppesid kõik kaotustega. Need olid kõik ühe ja sama tüübilised, milleks meie nendest matshidest pildi andmiseks toome siin kirjelduse Bremeni küllastamisest.

Eesti meeskond saabus ligi 300.000-nde elanikuga vabasse hansalinna Bremeni 10. juuni õhtupoolikul. Asuti jaama läheduses olevasse võorastemaija Fürstenhofi.

õpetaja, kelle juures tantsukunsti õpivad kõik Bremeni aadeli võsud ja paremate kodanikkude noorsugu. Ta õpilaste seas on olnud koguni 60-aastaseid vanakesi, kes Saksamaal veel enne surma peavad oma kohuseks äraõppida moodsaid tantse. Nagu enamus välismail elavatest eestlastest, on ka härra Rosemann heal järjel. Ta tutvustas muuseas meie liidu esimeest hra Luugenbergi oma kümnekonna ülikonna ja sama hulga jalanõudega.

Prantsuse olümpia meeskond.

Istuvad 5 Prantsuse forvardi: Devaquez, Boyer, Nicolas, Gross, Dufour.

Vasakul püsti Prantsuse kuulus väravavaht Chairiquès.

Magamine peale 30-tunnilist reisi Pariisist Bremeni oli põhjalik. Järgmise päeva 11. juunil oli tutvunemine vana hansalinna, selle juures oli meil abiks üks eestlane, kõigiti austatud härra Rosemann. Peab tähendama, et eestlasi leidub igal pool. Pariisis kuulis meie meeste eestikeelset kõnelust pealt üks mees, kes oli suur rätsepmeister Pariisis. Ta võorustas meie mängijaid kõige lahkemalt. Saarbrückenis tuli poolajal meie riietusruumi jälle mees, kes puhtas eestikeeles ütles: „Tere, kallid Eesti vennad“. Bremenis oli sarnaseks hra Rosemann. Ta oli mõne aasta eest Rakverest välja sõitnud. Momen dil on ta Bremenis lugupeetud tantsu-

Bremenis oli vaatamisväärilist rohkelt. Käisime börsehoones, kus igal hansalinna suurkaupmehel oma koht ja saali seinal suur maal, mille pealkiri kuulutas: „1201 a. — Baltimere provintside kolonitsatsioon“. Bremenis doomkirikus vaadeldi mumiuid. Need olid 3—400 aastat vanad. Nende iseäralikkus oli selles, et surnukehad seal iseenesest alal hoiduvad, kuna surnukehade mass kautshuki sarnaselt vedrutavaks jääb. Näidati ka seal 50 a. eest surnud kassi, mille surnukehal kõster jalust kinni võttis ja vastu seina löi, näidates, et laip on kõigiti alalhoidunud ja sitke. Surnukehad muutuvad muumiateks seal isenesest. Teadlaste poolt tehtakse

Itaalia olümpia meeskond.

Püstiseisjatest teine on Itaalia andekas väravavaht De Pra. Istujast viiest forvardist on vasakult teine Baloncieri, Itaalia tuntud parempoolne siseajaja. Paremal pool püsti Slavick (Prantsusmaa), kes oli vahekohtunik matshil Hispaania—Itaalia ja matshil Uruquai—Shveits.

Hispaania olümpia meeskond.

asja kohta järjest uurimisi. Nende arvamine on, et kehade alalhoidumine sünnib kiriku all maapinnas oleva raadiumi mõjul. Küllastati veel raekoda, kus Saksamaa vanemad veinid, mille iga tilga üle arveid peetakse, sest iga klaas maksab juba miljooneid markasid.

Matshi pidasime Bremeni Werderi meeskonnaga, mis on tugevamaks Bremeni kaheksast esimese klassi meeskonnast. Väli oli kitsas ja vihma tõttu täis loikusid. Mängu eel ulatati bremenlaste poolt meile lillekimp, milles oli 8 valget roosi ja kaks väikest roosinuppu. Sakslased, kes suurest soost meestena olid

läks vastu vastase meest, kes läbi tungis. Poolaeg lõppes 2:0.

Teisel poolajal, 50-ndal minutil tormas tsentrforvardit mängiv Pihlak vastase kahest kaitsjast läbi ja lõi terava palliga värava meie heaks. Lõpul surusime kogu aeg, kuid resultaati jäi 2:1 Bremeni heaks.

Selge oli, et meie olime mängus paremad. Treener Konya, kes Bremeni ametisse jäi ja selle tõttu meie poolt hea mängu näitamisest ülihuviatud oli, tuli vaheajal meeste juure, lahutas käsa ja ütles: „Potshemu ne sabili, wõ dolshnõ bõtj tshetõre“ gola wperedi!“ Kuid ei olnud parata. Sakslased olid oma kirju-

Leedu olümpia meeskond,

Vasakult neljas meeskonna kapten S. Garbatshaseskas, paremalt esimene vasak siseajaja Götz.

väljale ilmunud kenades sviitrites, viskasid need ära ja mäng algas. 4. minutil löödi üllatusena meile esimene värav. Seda taevaselgest offside'ist. See on välismaail harilik viisakus võõraste vastu, kuid meie mehed tahtsid oma viimast matshi ometi võita. Nad said off side'ist löödud värava üle sedavõrd pahaseks, et hakkasid väljalt juba ära liikuma. Tubli esitaja W. Fiskar jõudis aga seisukorda päästa. Ta ütles meestele, et siin „rahad on mängus“, sest sakslased ei oleks meie väljalt lahkumisel maksnud kahtesada dollarit, mis läks meie tagasituleku sõidukulude katteks. Vahekohtunik Wetter läks meie meeste lahkumise kavatsusest sedavõrd hellaks, et kord andis sakslaste kahjuks off-side'i, mil saksa mängija palliga veel alles oma väljapoolle oli! 33 min. löödi 2:0 meie kahjuks. Silberil ebaõnnestus löök, pall

tustes pärastpoole võrdlemisi ausad. „Bremer Nachrichten“ kirjutab: „Ilma küsimuseta said eestlased Werderi meeskonnalt teenimatu kaotuse. 2:0 Eesti heaks oleks olnud õige resultaati ja mängukäigule vastav“. „Weser-Zeitung“ märkis: „Külaliste väljapaistvad mehed olid vasak kaitsja (O. Silber), keskpoolkaitsja (B. Rein), parempoolne poolkaitsja (E. Kaljot) ja kesktoormaja (A. Pihlak). Werderi mehed olid paiguti täielikult nõõritud oma värava ette ja nad peavad õnne tänama, et külalised ainult ühe värava saavutasid.“

Moraalsel võidul on aga praegusel jalgpalli turul vähe hinda, kodumaalased ei taha sellest isegi vähematki lugupidada.

Mitmed matshid olid õnnatud, kuid ikka ei kustu lootus, et kord ka meile tulevad ajad, kus vastased on „moraalsed võitjad“, kuna aga meie väravaid lööme.

EESTI JALGPALL.

INTERVÜÜ EJL ESIMEHE A. LUUGENBERG'IGA.

Eesti jalgpallisporti praegune juhtimine on praegu mitte meie pealinna seltside, vaid provintsi esitajate käes, kuna jalgpalliliidu juhatuse enamus koosneb provintsi seltside edustajatest. Erapooletuse mõttes võib sellega rahul olla, kuna varem aegul, kus liidu juhatuse koosnes peaaegu ainult pealinna seltside esitajatest, selle tõttu tihti ülemääraselt esiplaanile kippusid seltside huvid.

maalne. Nim. komitee andis täielikud volitused meie olümpia treener Konyale. Viimane oli meil 3½ kuud, mille jooksul oli peasjalikult ainult maneeshi treening ja treener meeste mängu loomulikult ei saanud hästi tunda õppida. Treeneri poolt oli täiesti õigustatud, et mitu paremat mängijat maneeshi treeningust puudumise eest koju jäeti. Üldiselt olid siiski küll peaaegu kõik meie parematest mängijatest

Türgi olümpia meeskond.

Meie kaastöölisel oli intervüü Eesti jalgpallisporti praeguse juhi — Eesti jalgpalliliidu esimehe hra A. Luugenbergiga, kes on ühtlasi ka Narva Kalevi esimeheks. Intervüül andis hra Luugenberg ülevaate, missugustel oludel sündis rahvusmeeskonna valmistamine olümpia mängude vastu, kuidas läbi läks mängudest osavõtt ja missugused on selle järeldused Eesti jalgpalli kohta.

Rahvusmeeskonna ettevalmistamine ja kokkuseadmine ei käinud meil oma kõige loomulikumat rada. Välismaail on iga spordi ala esituse ettevalmistamine ja meeskondade kokkuseadmine vastava spordiala eriliidu või selle usaldusmehe käes. Meil oli suurvõimaks sel alal tehniline komitee, kus jalgpallisporti juhtide esitus oli mini-

koos Pariisis. Vaimlise kooskõla saavutamise alal andis ettevalmistusperiood vähe. Peeti mõningaid teeõhtud, millel puudus aga otsekohe südamlikkuse laad. Meeskonna kujundamine ei sündinud kindlalt. Mängijate valikus tehti eksperimente, ilma et küsimusaluste lõpuliku paremuse juures selgusele oleks jõutud.

Turniiri meile varase alguse tõttu läks meeskond teele mängutreeninguta. Ettevalmistuse alal tegi Konya küll palju. Ta oli mees, kes ei andnud järele ja hoidis alal valju distsipliini. Konyat peab lugema paremaks treeneriks, kes meil seni olnud. Meeskonda võeti kaasa Pihlak, kes talitreeningust osa ei võtnud ja selle tõttu ilmutas vastupidavuse puudust. Kulus aega, kuni ta vormi jõudis.

Sõidul näitas meie meeskond, et jalgpallimehed tunnevad end ühise perena, kus üksteisega läbisaamine hea.

Jõuti Pariisi, kus algasid turniiri matshid. Nende järele võib ütelda, et kui meie meeskond tahab mängida, siis ta seda võib. On küll puudusi, millest ööga üle ei saa. Paranemine ja edasiminekul tuleb meil eriliselt loota meie praegustest noortest mängijatest, kel on palju tahet.

Meie praegused rahvusmeeskonna mängijad on pikaldased. Neil puudub kiirus, kuna tormajatel löögitehnika nõrk. Kaitse

võita, mis võimas triumfeerima ka klass kõrgema vastase üle. Turniir andis nüüd mängijatele ülevaate ja täieliku selguse, missugune on maailma jalgpall.

Kodumaa jalgpalli tõstmise alal panakse nüüdsest suurt rõhku selle peale, et kasvatada mängijaid üle maa. Selleks saadetakse sisemaale laiali vanemaid mängijaid, kes kohtadel edendaks jalgpalli. Sellega võiks meie aja järele saada häid mängijaid ka maalt, mis annaks meie rahvusmeeskonnale tugevama aluse ja lubaks edaspidi valikut teha ka provintsimängijatest.

Egüptuse olümpia meeskond.

Vasakul Egüptuse liidu esimees prints Jussuf Mohamed, kes oli vahekohtunikuks Pariisis peetud võistlusel Iiri—Eesti (3:1).

on olnud meie meeskonna tugevamaks osaks. Kuid kaitse on olnud töötada raske, sest edurivi ei suuda palli enese käes pidada ja mängu raskus vajub ikka kaitse õladele. Edurivi senisest puudulikkusest on tingitud need eksperimendid, mida tehakse praegu uue edurivi loomiseks kaitsemängijate ümberpaigutuse kaudu.

Mida näitas olümpia turniir? Meie mängijad uskusid end teataval määral olevat kontinentaal-klassis. Turniiri suurmatshid (Eesti — Ameerika kohtamisest kõnelemata) näitasid, et kulub 4—5 aastat meie meeskonna jõudmiseks Kesk-Euroopa paremate jalgpallimaade mängu tasapinnale. Teiseks meie meeskond ei suuda võita, kui tal ei ole selleks tahet. Ameerika vastu mindi välja kaotuse peale, mis ka oli kodumaa üldine arvamine. Kuid alati peab meeskonda istutama t a h e t

Rahvusmeeskonna spetsiaaltreeningule tulevasteks olümpia mängudeks, mis peetakse 1928 a., tuleb asuda 2 aastat varemalt. Ettevalmistuseks on tarvilik treeneri võtmine. Kohasemaks treeneriks tuleb pidada tublit Inglise tegelikku professionaal mängijat. Selle põhjuseks on, et oleme näinud inglasi meestena, kes küll kallid, kuid palju annavad.

Sama tuleb üld jalgpallispori tarvetele vastavalt tõlkida välismaail paremate sekka loetud Dr. Schvarzi jalgpalli õpperaamat. Praeguseks on selle tõlkimine juba „Spordi-lehe“ toimataja H. Tammeri kätes.

Maavõistluste arvu püütakse suurendada. Peab võistlema meeskondadega, kes tugevas klassis. Selle juures võib neile kaotada, kuid iga mäng annab ikka juure kogemusi.

VIISIT URUQUAILASTE KAMPA.

Kamp on Prantsuse päritoluga mõiste, mis tähendab laagrit. Uruquai kamp asus alguses samuti olümpia külas, nagu meiegi oma. Ühel soojal mai õhtul läksime mitme mehega viisiti tegema kuulsatele uruquailastele, et nende kohta mõningaid teateid saada.

Uruquailastel oli üks väga armas mees, kes oli hariduse poolest arhitekt, elukutse poolest spordiajakirjanik ja jalgpallis reservväravavaht. See mees oli meie vastu õhtul kõige lahkem. Esimesena tõi ta välja ühe suure meetri pikkuse pildi, mis kujutas üldvaadet Uruquai pealinnas peetud Lõuna-Ameerika viimase aasta meistrivõistluste finaali. Kõik kohad olid pealtvaatajatest täidetud. Ta seletas pildi juure, et nende pealinnas Montevideos on 450 000 elanikku, kuna matshidel käib 45.000. Siis näitas ta pildil väravavahi peale ja selle järele pööras ühe oma kõrvalseisva poole ja näitas, et see mees on sama, keda meie pildil nägime kaitsmas Uruquai väravat. Sarnane tutvus oli tõmbav oma iseäralikkuse ja harukordsusega, sest alati ei saa ju kõneleda uruquailastega. Edasi tutvustati meile vasakut äärt Romano't, kes Uruquai eest 90 korda internatsionaal.

Jalgpalli mängitakse Uruquais juba 35 aastat. 1916 a. peale hakati korraldama Lõuna-Ameerika meistervõistlusi. Need on seni annud järgmisi tagajärgi:

- 1916 — Uruquai
- 1917 — Uruquai
- 1918 — Argentiina
- 1919 — Brasiilia
- 1920 — Uruquai
- 1921 — Argentiina
- 1922 — Brasiilia
- 1923 — Uruquai.

Need tagajärjed näitavad, et Uruquail on kodu lähedal väarikaid vastaseid, kes peaaegu sama head ja kelle osavõtt olümpia turniirist Euroopa meeskondi oleks võinud veel enam tahaplaanile suruda.

Kui uruquailased Euroopa tulid, oli neil üldiselt vähe ettekujutust Euroopa jalgpallist. Nad ise lootsid pääseda pool finaalinii, kuid asjade käik näitas, et nad väärised suurimat.

Lõuna-Ameerika mail on jalgpalli hooaeg talvel. Mängitakse septembr.—aprillini.

Montevideos on jalgpallimängijaid 6000-nde ümber. Esimese klassi meeskondi on neil 12. Nende suurklubid, nagu tshehidel vastavalt Sparta ja Slavia, on uruquailastel Belgrano ja Nacional.

Tsheho-Slovakiast on Uruquais käinud Teplitzer F. C. kes seal kaotas 0:2, 1:5 ja 0:1. Peale Uruquai on sama headeks jalgpallimaadeks Argentiina, kus mängitakse tundavalt suurema jõulikkusega kui Uruquais. Edasi on kõrgeklassilised meeskonnad Brasiilia ja Tshiilil. Neist maist on Uruquai parem oma kombinatsioonmänguga.

Sport on Uruquais riikline asi. Valitsus hoolitseb seal spordi eest kõige suuremalt. Seda võib järeldada valitsuse otsustest, millega Uruquai meeskond kohe peale turniiri võitu koju tagasi kutsuti, millega ära hoiti kõik võimalused, mis Uruquai hiilgust vähegi oleks võinud tumestada. Uruquaille oli olümpia võit suurimaks sündmuseks, mida Uruquai valitsuse otsusel iga aasta mälestakse. Selleks tunnistati 9. juuni — olümpiaturniiri finaali päev — Uruquai rahvuspühaks.

Otsekohe vabrikust
tellides saate Teie
spordiabinõud
kõigi odavamini!

O. Y. Urheilutarpeita,
Helsinki.

Esitajad Eestis:

J. H-ra J. Villemson, Tallinnas, tel. 10-02 ja
A. Kuk, Helsingis.

Rätsepatarvete kauplus

Tallinnas, S. Kurja tän. 10, telf. 974.

Juhin tähelepanu, et on kohale jõudnud:

latsi siid, lasting serge
Peale selle soovitan ladust
ülrikonna- ja palitu riiet.

Nõope igas suuruses, haake ja snalle jne.
Müük suurel ja väikesel arvul.

Aupaklikult

S. S. Orloff.

MEIE MÄNGIJATE INIMLIKKUDEST KÜLGEDEST JA OLEMISEST PARIISIS.

Eesti-Ameerika matsh oli meie rahvusmeeskonna olümpia mängudest osavõtu ametlikuks osaks. Muu elamine kuulus nende olemise üldinimlikku osasse. Kuid et sel on oma elavaid momente, siis tegi „Spordileht“ nende siinseks teatavaks tegemiseks oma Pariisi erikirjasaatja kaudu kõik võimaliku. Nende ridade kirjutaja asus ühes meeskonnaga elama olümpia külasse, et alati lähedal olla meie publiku

mehed, kes püüdsid olla alati elurõõmudele lähedal ja alaliselt istusid kõrgetel pukktoolidel olümpia küla läheduses asuva ühe bari leti ees ja jõid ikka jäist sidrunivett ja sõid banaane. Selle nende toimingu tõsine põhjus oli küll suurepäraliselt kena prantslanna, kes oli bari omaniku eluselliliseks.

Meie mängijad võtsid selle asemel hästi päikesevanne ja käisid treeningu väljal.

liri olümpia meeskond,

pai — kuid ka valulaste — nahkkuuli rüütelite rõõmude ja hädadega.

Noor internatsionaal Liivar ja rahvusliku pühaduse hooldaja Lass olid südamlikud kameraadid, kes kokku tõmbasid oma kaks laia voodit, et seal ruumi anda „Spordilehe“ muidu väiksele, kuid pikakogulisele reporterile.

Mehed olid oma tulekul viimseni mures meie värvide parema kaitsmise eest yankee'de vastu. Treeneri heal soovitusel jätsid üksikud mängijad, kes olid suitsumeesteks, Ameerika—Eesti matshi eel selle oma harjumusegi maha. Olümpia küla väravatest liiguti Kolombi linnakesesse enesesse välja ainult väga vähe. Ainult egüptlased olid

Viimasel külastas neid ka korra Zamora, kes esimesena küsis, missugune meie meestest on värvavaht. Selle teadasaamisel ütles ta meie teiste mängijate kohta, et neist Üprausil olla parem lõök.

Õhtul oli suure kurbuse põhjuseks grammofoni kapitaalne rikkisolek. Ellmann oli igatpidi suur tehniker, võttis grammofoni kümme korda korda koost ära ja pani jälle kokku, kuid edu oli ikkagi vähe. Tükide mängimiseks tarvitas ta hästi algupäralist moodi: ajas sõrmega nooti ringi.

Prantsuse köök oli liiga pikant meie meestele. Kuid kõrvale tarvitati rohkesti apelsiine, nii et tuli tihti ostma minna korraga 10 ja enam kilogrammi. Olid ka oda-

vad — apelsini tükk oli meie raha järele 4—5 marka. Siis tuli Eesti—Ameerika matsh, kus reservid pealtvaatajatena olid enam kui kaasakistud meie meeskonna õnnetust saatusest.

Tuli leppida jälle kord rohkem nime-tusega „moraalsed võitjad“. See mõiste on küll kõiki ära tüüdanud, kuid seda tuli jälle pakkuda pea kõigi meie meeskonna mängude kohta välismaal. Meeskonna juht V. Fiskar tuli mängijatega Rotterdamist tagasi ja ütles söögilaas: „Pooge või üles, kuid jälle olime moraalsed võitjad!“

desse. Varustati ennast kõige esmalt laia-ääreliste kaabudega, mis Tallinnas seni üldiselt puuduvad. Oldi ka väga meelepidajad oma kodumaale jäänud südamevangistajate vastu ja võeti nendele Pariisist kaasa kuulsat Coty parfüümi. Agar oma kalli eest hoolitsema oli muidugi Rõks, igas suhtes kena noormees. Talle enesele küll nimetus „noormees“ sugugi ei meeldi, kuid tuleb tõsioludest kinni pidada.

Sai ka Eiffeli torni otsas käidud, sest selle küllastamiseta ei oleks ühegi Pariisi reis täielik. Ühedeks esimesteks torni kü-

Poola olümpia meeskond.

Paremal Poola väravavaht Visnievsky, kes esines läinud aastal peetud Poola—Eesti maavõistlusel ka Tallinnas.

Matshe käidi alati vaatamas. Pariisist eneses ei liigutudki palju. Alles viimased päevad ärasõidu eel jäid selleks. Kõik päevad turniiri ajal võttis oma alla matshide vaatamine. Lõunasöök oli läbi, Joll asus klaverile, tõi kuuldavale „Yes, we have no bananas“, daamide puudusel tantsis Kaljot natuke tooliga ja jälle oli aeg käes matshile sõita. Meie mehed olid suured rootslaste ja shveitslaste poolehoidjad. Tunti headmeelt põhjamaalaste võitudest. Iseäranis kõva rootslaste poolehoidja oli Üpraus. Kui Rootsi langes, olid sümpaatiad shveitslaste, kui vaprate meeste ja eurooplaste poolt. Tunnustati küll Uruquai vastuvaidlematut paremust, kuid pooldati Shveitsi punase särgiga ja valge ristiga mehi.

Peale finaali algas linna vaatlus ja ka mõningad visiidid Pariisi suurmagasiini-

lastajateks olid Kaarmann, Liivar ja Teie alandlik teener, s. o. nende ridade kirjutaja. Torni tipust lähetati kodumaale kaarte ja osteti suveniire. Viimaste saamise kohta tähendas Kaarmann hiljemalt teistele, et torni tippu tuleb igalühel isiklikult mööda lahtist keerdreppi koleda tuule käes ülesronida. Selle meie julgustüki eest antavat tornis auhindadeks suveniire. Seletusel oli mõju ja torni küllastasid muidugi ka teised, kuid „ronimise vaprust“ eest tuli „auhindu“ ikkagi osta, nagu see meiegi tegelikult oli.

Pariisist kõneledes ei saa kuidagi mööda kõnelemast prantslannadest, kes olid oma enamuses kaunid, viimase moe järele riietatud ja gratsiöösid. Kuid Prantsusmaal nõuab juba hea toon, et kõik daamid on tugevalt värvitud. Sel oli aga jäävanni

Läti olümpia meeskond.

Vasakul püsti Stantshik, tema kõrval püsti Läti liidu esimees kapt. Redlich, viimase kõrval W. Pladde, nende ees tsentrfordard E. Barda. Edasi istukil väravavaht Irgens, poolkaitsja Sokolov ja forvard A. Barda.

mõju meie meeste peale, kes küll eurooplased, kuid igal alal eestkätt lugu peavad puhtast toidust: munadest, singist ja sealihast ja vängeid souste, verist beefsteacksi ja võõbatud daame ei hinda.

Kõik mehed olid üksteisele head kameraadid. Üksikettevõtteid ei olnud, sest rühmsportlastena teevad jalgpallimehed igat asja meeskonnaga. Üksikult olid kõik mehed suurelt südamlikud "kameraadid" ja noobli vastutulekuga.

Üksikutest meestest peab eestkätt märkima Lassi, kes on töös rahvusväravavahi kohal sümpaatne ja sedasama ka oma üldolemises. Ta on suur kameraad, kes teisele ikka vastutulelik ja kameraadi eest alati valmis tulde pistma ka oma pea. Selle sõidu suured sõbrad oma vahel olid Silber ja Üpraus, kes alati olid koos ja kõiki tegid läbi ühiseit. Jolli kohta peab avaldama ta üht suurt saladust, nimelt et ta Tallinnas õnnelt armastab ja selle tõttu melankoolne oli ka Pariisis. Ühtlasi oli ta turniiril pealinna ühe ajalehe kirjasaatjaks, kuid hoolis sellest ametist vähe. Oma ühe vähestest telegrammidest oma lehele saatis ta ainult Kaiserslauternist, kus mängiti 2:2 ja märkis selle juurde heasüdamlikult, et „mõlemad väravad löi Joll“.

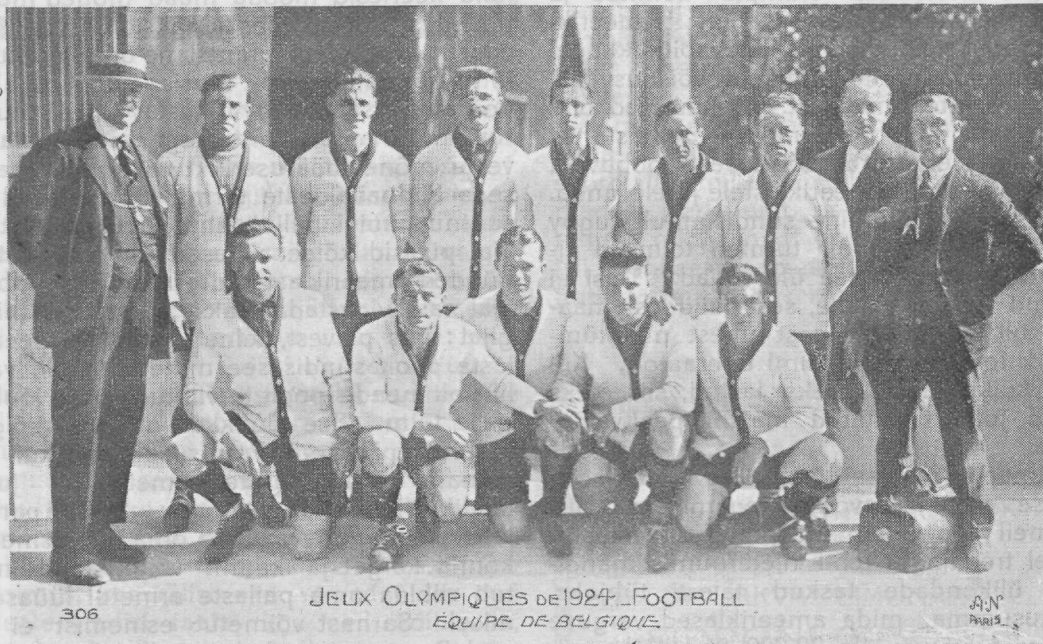
Kodumaa eest alati kõige suuremalt väljas olevateks meesteks olid Üpraus ja Väli, kelle sisemises elus suurema koha oma alla võtab nahkne sfäär, jalgpall. Meeles on Väli poolt Kolombis kord söögilaul peetud kõne, kus ta suurima usuga ütles, et kui meie oma rahvuslippu jalgpalliväljal edukalt ei kaitse, siis kord teevad kindlasti seda meie pojad. Samase kõva sisuga ja täie spordihingega mees oli Üpraus. Ta oli õigustatult pahane, et ta klubiseltslane Paal Eesti—liri mängu ajal „haige“ oli ja nõudis, et „haigeid“ enam kusagile ligi ei võetaks. Tulisele Röksile meeldis Üpraus kõige suurepärasemalt. Röks kinnitas, et Üpraus on suur gentleman. Noortest mängijatest oli Jürgenson veidi mees, kes kahjuks, peab ütleva, oli vähe upsakas. Kuid internatsionaalide hulka jääda soovimisel muudab ta muidugi ennast. Teistest noortest oli Liivar kuldne mees. Silber pidas tast suurt lugu asjaolu tõttu, et Liivar on absoluutselt karske, kes ei suitseta ja veinigi ei joo ja spordib oma täie olemisega.

Häbemata ruttu jõudis kätte ärasõidu aeg. Ei olnud midagi selle vastu parata, kui autobuss meie meeskonda olümpia külast peale võttis ja maha paiskas Gare du Nord'i, kust algasime sõitu valgete suviöödega kodumaa poole.

OLÜMPIA RUGBY TURNIIRI FINAAL.

Olümpia rugby turniir, millest osa võttis ainult kolm rahvust: Ameerika Ühisriigid, Prantsusmaa ja Rumeenia, oli ainult väikseks eelmänguks jalgpalli turniiri üle. Selle peale vaatamata andis rugby turniir ülirohkest põhjust kõnelusteks ja kutsus esile juhtumisi, mis arvatavasti jäävad kogu olümpia mängude kohta ainukesteks.

riklaste ainsam paremus oli, et nende atleedid olid eriliselt väljavalitud. Ameerika rugbymeeste keskmine kehakaal oli 88 kilogrammi. Pariisi lehed jutustasid, et üks Pariisi autojuht ära hirmunud, kui tema autosse astusid 4 sarnast meest. Autojuhil olnud oma sõiduriista vedrude eest kõige suurem kartus, kuna sõitjate

Belgia olümpia meeskond,

seitsmendate olümpia mängude võitja. Langes nüüdsel turniiril välja esimesel ringil, kaotades Rootsil 1:8. Püstitiseisjatest neljas meeskonna kapten ja kontinendi kuulsusega kaitsja Swartenbroecks.

Eelmises „Spordilehe“ numbris olid kirjutused, mida kujutab enesest football rugby. Samuti oli eelmisesse numbrisse asetatud rugby turniiri esimese võistluse Prantsusmaa-Rumeenia matshi kirjeldus. Rugby turniiris oli kolm matshi. Esimese kahe resultaadid olid: Prantsusmaa võitis Rumeeniat 61:3 ja Ameerika Rumeeniat 39:0.

Siis järgnes finaali Ameerika ja Prantsusmaa vahel, mis peeti 19. mail. Kõik eeldused kindlaks võiduks olid Prantsusmaa poolel. Prantsusmaa oma rugbyga kuulub kontinendi suurklassi, kuna Ameerika oma sellest kaugel on. Ameeriklased tulid Euroopasse meeskonnaga, kus pooled mängijatest ei olnud veel kordagi mänginud Euroopas praktiseeritavat rugby. Amee-

seas oli ka üks 100-kilo raskune mees, kes oli meeskonna raskemaks meheks. Ameeriklased tulid Pariisi rugby turniirile, et kaitsta oma senist aukohta. Nimelt tuli Antwerpeni seitsmendatel mängudel rugby võitjaks Ameerika. Tol korral oli see kerge ja sündis võistluseta, sest Antwerpenis oli rugbyst osavõtjaks ainuüksi Ameerika.

Ühisriikide atleedid jõudsid Euroopasse kuu aega enne rugby turniiri algust. Nad treenerisid päevast-päeva kõige suurema pingutusega, et omada kontinendi rugby tehnikat peensusi. Nende elu oli kõige korrapärasem. Söömine ja magamaheitmise alati täpselt kindlaksmääratud ajal. Ühtki tilka alkohooli. Samas hotellis kus ameeriklased asusid, olid ka Prantsuse

provintsi jalgallimehed, kes treeninguks Pariisi turniiri vastu Pariisi olid kogutud. Ühel päeval söögisaali tulles nägi üks Ameerika rugbymees, et Prantsuse jalgpallimehed söögi juure jõid klaasikese napsi. Ameeriklane ei jõudnud end pidada, pahvatas naerma ja sõnas: „Missugune pöörane treening!“ See pildike näitab seda vaimu, millega Ameerika rugby mehed olid oma asja juures.

Juba finaalmatshi pidamise eel oli konflikt Prantsuse olümpia komitee ja Ameerika rugbymeeste vahel. Ameeriklased nõudsid, et nende päevapiltnikkudel ja filmi operatoritel lubataks võistlusväljal teha ülesvõtteid matshist. Prantslased olid selle vastu, kuid ameeriklased teatasid, et nad sarnasel korral võistlusest loobuvad. Prantslastel tuli ameeriklastele järele anda. Kuid see järelandmine sündis ainult rugby matshideks. Jalgpalli turniiril toimusid ainult olümpia komitee ülesvõtjad. Teisi ei saadud lubada väljale, sest paljudest maadest oli ülesantud igast ühest mitukümmend fotograafi ja filmi operaatori. Kui neid kõiki väljale oleks lastud, siis oleks olnud juba takistatud matshi pealtvaatamine.

Ameeriklased said oma ülesvõtjate jaoks õiguse väljal ülesvõtete tegemiseks. Siis tuli neil aga ootamatu õnnetus. Matshieelsel treeningul tehti rieteruumis mängijate ülikondade taskud täiesti tühjaks. Kahjusumma, mida ameeriklased varguse läbi said, tõusis üle 20.000 frangi ($1\frac{1}{2}$ miljoni Emk. ümber). Avaldati arvamist, et ameeriklaste varanduse kallal oli töötnud sama vargate trobikond, kes Ameeriklasi puhtaks oli teinud juba Antverpeni mängude ajal. Parata ei olnud aga midagi ja vargad jäid ülesleidmatuteks.

Jõudis kätte finaalmatshi päev. Eelmisel kahel matshil oli vähe pealtvaatajaid, kuid sellele kogus 35.000-nde ümber. Ajalehed kuulutasid ühemeelselt ette, et suvimängudel Prantsusmaa rugbys omab esimese olümpia võidu. Seda arvamist jagades oli Pariisi publiku suur soov olümpia võidu masti näha tõusmas Prantsuse trikoloori.

Matsh oli täielik üllatus. Prantsuse kuulsaatele rugby tehnikameestele ei antud vähemutki läbipääsu. Pall suruti kindlalt Prantsuse poolele, kuhu ta jäi. Sitkema vastupanu juures said aga ameeriklased prantslasi esimesel poolajal võita ainult 3:0. Atmosfäär läks kuumaks teisel poolajal.

Ameeriklased mängisid täieliku fairness'iga, kuid nende jõud oli gigantlik, nii et prantslased said kannatada, ilma

et ameeriklased selles kuidagi süüdi oleks olnud. Prantsuse rugby mehed, kes ka küll kehakad, olid jõuetud ameeriklaste pidamisks. Õlgade ümber kinnihüppamine ei pidanud ühtki ameeriklast. Nad heitsid prantslasi sarnastel juhustel lihtsalt eneste küljest minema. Mõjuvaks pidamiseks tuli teha alati mahaviskeid tormavate ameeriklaste jalgade ette ja neil jalgade ümber kinnihaarata. Kuid sellelgi ei olnud alati mõju, ameeriklased kukkusid, kuid keerlesid mööda maad mõned meetrid edasi, tõusid üles ja läksid palliga ikka edasi. Kui keegi prantslane oma jõuetuse tõttu kannatada sai, tõusis publikus alati pöörane kisa ja kõrvilukustav vilede hulk. Kui mõni prantslane tegi ameeriklaste vestu mõne määruserikkumise, siis saatis seda kiiduvalduste torm. Prantslased ei suutnud kuigi palju teha ja kogu matshi ajal püsisid kõige vihasemad ja ärritatud hüüded ameeriklaste adressil. Teisel poolajal said vigastada kaks prantsuse mängijat: üks põlvest, teine peast. Ameeriklaste poolt sündis see mittetahtlikult, vaid lihtsalt nende poolt tarvitatud suure jõulikkuse tõttu. See jõulikkus oli aga kõigiti määrustepärane. Prantsuse publikul oli sarnane ameeriklaste „metsikus“ juba täielikult väljakannatamatu. 35.000 pariislasi olid tulnud vaatama oma rahvusmeeskonna kerget ja kaunit võitu, kuid neil tuli viibida oma pailaste armetul lüüasaamisel. Sarnast võimetut esinemist ei olnud Prantsuse rugby meeskond seni näidanud ka Inglise rahvaste kõige suuremate meeskondade vastu.

Prantsuse publiku shovinism sel matshil oli ääretu. Paljudel ameeriklastel kes matshi pealtvaatasid, läks juba hädaohlikuks rõõmu tunda oma meeste tublidusest. Äkitselt tõusiski maratoni trbüüni vasakul tiival suur segadus. Mõnituhat pealtvaatajat tõusid seal püsti, kuna keskkoahas oli rahva suurt vehklemist. Selgus, et seal oli istunud kümnekond Pariisis õppivat Ameerika üliõpilast. Nende valmistus oma meeskonna võidu puhul oli äritisessesse viinud pariislasi, kes ameeriklastele kallale tungisid. Üks ameeriklane pekseti täielikult läbi, kuna ülejäänud osa kümnest kergemalt pääsesid.

Kohe selle vahejuhtumise järele oli kätte jõudnud matshi lõpp. Ameerika oli võitnud Prantsusmaad 19:3!

Siis tuli lõpusteen, meil oli pöörasuse mõjuvus. Pikkamööda kakkas suurde võidumasti kerkima Ühisriikide tähtedega lipp, orkester hakkas mängima Ühisriikide

Paremad tarvisminevad

jalanõud

on saadaval

O. Kirusk'i kaupluses,

V. Karja tän. 5, Tallinnas.

hümni, kuna kogu aja kestis koletu suur kära ja vilede hulk, nii et Ameerika hümn ei olnud kuulda 50-ne meetri kauguselegi. Samal ajal, kus mängiti hümn, mida keegi ei kuulnud, liikus selle hullustuse saatel üle välja kandraam, millel lamas valges riides Ameerika üliõpilane, kes Prantsuse publiku hullustuse tagajärjel kannatada sai. See pilt oli sarnane, mis kaua aega ei kao meelest. Pariisi lehed kirjutasid peale matshi, et Pariisi publiku esinemine sellel matsil oli vabandamatu, mis täielikult väljaulatas spordivaimu piiridest. Prantsuse olümpia komiteel tuli vabandus teha Ameerika üliõpilaste ees. Välismaa — Ameerika lehed kirjutasid, et Prantsuse publiku sarnasel ülespidamisel üles tõuseb küsimus, kas välismaad võivad üldse omi atleete Pariisi saata, kus neil, võib olla, ei ole kindlustatud isikupuutumatuski. Rõõmustaval kombel oli turniiri rugby finaali ettetulnud pöörasus ainuke, kuna jalgpalli turniiril publik, mis oli palju suurearvilisem, pidas end üleval võraste vastu kõige paremini.

Kuid Ameerika võit oli suur. Vahekohtunik, kes oli inglane, tunnistas, et ameeriklased olid kuu ajaga omanud rugby kõige täielikumalt. Tema arvamise järele on Ameerika rugby meeskond tõeliselt väärt olümpia võitu, kuna ameeriklasi nende Prantsusmaa matshi järele tuleb pidada paremaks rugbymeeskonnaks maailmas. Ameeriklaste võrratu tahe, distsipliin ja püüe olid viinud neid suurimale võidule.

Ühtlasi oli ka ameeriklaste olümpia võit rugbys Ameerika rugby kaunimaks surmaks. Ameerika rugby meeskonna juht seletas, et nende nüüdne esinemine olümpia mängudel jääb rugby alal viimaseks. Seda selle tõttu, et rugby on Ameerikas spordiala, millel ei ole poolehoidu ega pinda. Nad tulid, et kaitsta oma võitja nime, mida nad omasid Antverpennis. Nii pühitsesid ameeriklased oma võiduga ühtlasi oma rugby kaunist matust.

KÕIGE KARASTAVAM JOOK
SPORTLASTELE
ON „AKVA“ LIMONAAD
„SIDRONI SOODA“

TALLINN, VAIMU T. 1 TEL. 6—19.

Jugo-Slaavia
olümpia mees-
kond,

kes enesel arvas
sama palju
shansse olevat
suurde finaali
pääsemiseks kui
Uruguail.

TURNIIRI MITMESUGUST.

TSHEHI JA UNGARI SUHETE ALAL on teada, et poliitiliste vastolude tõttu ungarlased seni on hoidunud tshehidega võistlemast. Viimasel ajal olid Tshehi ja Ungari, Kesk-Euroopa kahe jalgpalli suur-maa vahekorrad paranemas ja mõlemalt poolt oodati, et nim. maade rahvusmeeskonnad peavad oma esimese kohtamise olümpia turniiril. Nüüd sattusid aga mõlemad löödute ritta ja Pariisis võis pealtnäha, kuidas mõlema maa liidu esitajad ulatasid üksteisele kätt sooviga: „Jällenägemiseni 1928 a. Amsterdamis“.

*

Luksemburi olümpia meeskond,

HISPAANIA AITAS SHVEITSIT VÕITA shveitslaste teisel matshil tshehide vastu. Nimelt oli sel matshil Shveitsi keskpoolkaitsja kohal Mengotti F. C. Madridist. Mengotti on hispaanlane, kuid Shveitsi alam. Ta näitas head madalat ja sihteadlikku kombinatsioonmängu, mille tõttu Shveitsi mäng seekord parem oli. Shveitsi —Tsheho-Slovakkia esimese mängu, mis lõppes 1:1, oleks pidanud juba shveitslased võitma. Tshehid saavutasid oma värava penalty'ist, mis oli ebaõigelt antud. Shveitslased tasusid selle puhtalt ja löid määrustepäraselt veel ühe värava, mida

aga vahekohtunik kõigi ootamatuseks ei tunnistanud.

*

NIMEDE UUENDUSEGA

ei esinenud turniiril mitte üksi ungarlased, kes kõikidele oma mängijatele uued ehtmadjaari nimed panid, vaid ka tshehid. Tshehide uuendus seisis aga selles, et nad oma kuulsad mängijad pseudonüümide alt välja tõid. Nii seisis programmil tshehide keskpoolkaitsjana Pesek, kes *de facto* oli Kada. Mõlemad Stapls'id hüütud Stapl ja Staplik, figureerisid oma õige Sloup'i nime all.

*

ÜKSKI SLAVIA MÄNGIJA

ei olnud tshehide selles meeskonnas, kes Shveitsile kaotas. See on vähemalt ainuke troost tshehi jalgpalliilma suurele osale. Kaebati, peale kaotust Shveitsile, et tshehide massiivne ja löögitugev kaitsja Hojer oleks pidanud mängima forvardit.

*

PLATTKO OLI SIISKI PARIISIS

olümpia turniiri ajal. Zamora suur konkurent ungarlane Plattko, kes väravavahiks F. C. Barcelonas, jõudis Pariisi peale ungarlaste kaotust egiptlastele. Ta tuli Hispaaniast rahaga tugevalt varustatud ja andis oma õnnetutele suguvendadele pidu, mis Plattko oma kanda võttis. Mõne päeva pärast pööras Plattko Barcelonasse jälle tagasi.

*

POPULAARIM MÄNGIJA TURNIIRIL

ja ühtlasi ka parim, oli Uruquai neeger Andrade. Viinlased ütlevad, et kuulus Kalman Konrad Andradele ainult õpipoisiks kõlbab. Andrade mängus on suur üleolek, kuna ta mängus oma võtetega „ahviks“ võib teha üht või korraga mitut kontinendi kõigi kuulsama nimega mängijat. Andrade mäng on efektiivne, kaotab vähe aega ja mängib vabaks ja söötab palli osavusega, mis on kunst.

*

---

4 internatsionaali,

Paal, Joll, Üpraus ja
Jürgenson läbisõidul
Shveitsist.

EDUKUS

on parem propoganda, mida shveitslased täiel määral tunda said. Shveitsi liidu juhtidel tuli palju võidelda valitsuselt toe- tuse saamiseks oma jalgpallimeeste Pariisi lähetamise võimaldamiseks. Kuid kui peale Pariisi jõudmist vaprad shveitslased ühest võidust teise sammusid ja kui nad sellega eneste peale mitte üksi oma kodu- maa, vaid kogu maailma tähelpanu kons- trentreerisid, siis ei jäänud külmaks ka Shveitsi poliitilise võimu repräsentandid. Shveitsi president saatis oma rahvusmees- konnale peale võitu Rootsi üle, millega shveitslased finaali pääsesid, järgmise tele- grammi:

„Kogu Shveitsi rahva tunnete tõlgit- sejana rõõmustab rahvusliidu nõukogu Teile edasianda kuume õnnesoove võit- tude puhul, mida Teie seni olete oma- nud. Sama soovime, et Teie vaprus ja vastupidavus Teist edaspidi sama hiilga- vat kuulda lubab.

Chuard,
rahvuse nõukogu president.

See telegramm Shveitsi riigipealt oli suurem triumf, mida Shveitsi sport senini saavutanud.

*

ÜLLATUS ROOTSIS

oma rahvusmeeskonna võimete üle oli suur. Rootsi võit Belgia üle 8:1 oli suu- remaks üllatuseks, mida Rootsi sport se- nini üleelanud. Kui resultaat Stokholmis

teatavaks sai, ei leidunud sellesse usku- jaid. „Dagens Nyheter“ andis sellest esimesena teada, kuid arvati, et publikuga tahetakse teha halba nalja. Üldse oli Rootsis vähe inimesi, kes uskusid Rootsi võitu Belgia üle, kuid kaheksa:ühest ei saadud unis- tadagi. Siis järgnes võit Egiptuse üle 5:0. Hakati arvama, et meeskond, kellelt ainult kaotust oodati, tõeliselt hiilgavamalt jalgpalli mängib. Kuid siis tehti Rootsi presse nüüdse arvamise järele suur viga. Rootsi meeskonna juht kutsus telegraafiga Pariisi kohale Albin Dahl'i. Viimane on kardetav väravakütt, kuid seda ainult koostöötades oma klubi mehe Malmiga. Seekord oli Dahli kõrvalmeheks Kaufelt ja resultaat oli, et Rootsi edurivi nende endi koosseisu tõttu oli löödud segadusesse. Nii pääses Shveits finaali. Võistlusel kolmanda koha pärast ei oodatud Rootsi võitu, kuna roots- lased seni Hollandile alati kaotanud. Peale selle on juba traditsiooniks, et Hollandi olümpiaturniiridel alati kolmanda koha omandanud. Kuid rootslased olid tubli- mad koduste ootustest ja 22 jalgpalli rahvusmeeskonna seast omas Rootsi kol- manda koha võitmisega oma suurema jalgpalli edu.

*

BELGLASTE LÜÜASAAMISE KOHTA

on selgituseks tuua väike õpetlik lookene: Üks suur härra sõitis vankril mäest üles, kuid see sündis raskelt ja pikaldaselt. Ta

küsis kutsarilt, millest see tuleb, kuna mäest ülesõit kümme aastat varemalt sama kutsariga sündis välgukiirusest. Kutsar vastas: „Suur härra, ma ei saa seda omale kuidagi seletada, kuna Teid praegugi üles veab ikka seesama hobune!“ Nii oli ka lugu belglastega. Nende nüüdses olümpia meeskonnas oli 8 meest, kes tulid võitjateks Antverpenis. Belglased ei suutnud ka omale kaotuste põhjust selgeks teha, sest nüüd olid neil ju samad mängijad!

*

suurt vormi. Nad võtsid ette enamuses individuaal pealetunge. Nii oli neil vähe hästi seotud ja kooskõlas terve meeskonna ühtlast tööd. Matshil domineerisid siiski hispaanlased. Nurgalöögid olid tugevalt nende eduks. Parem tehnika oli hispaanlastel, kuid parem taktika oli seekord itaallastel. Väljalt kõrvaldati maaslamava itaallase löömise eest hispaanlaste keskpoolkaitsja Larraza, kuid sama oli itaallaste poolel ärateeninud tsentrforvard Della Valle.

*

Eesti rahvusmeeskond

Kolombi olümpia külas — peastaabi — major W. Fiskari ja liidu esimees A. Luugenbergi majakese ees.

HISPAANIA AJAKIRJANDUS

on ülikibedas meeleolus peale oma meeskonna kaotust turniiril. Üks Hispaania leht pani ette meeskonna mängijaid müüa orjadeks galeeridele nii et nad laeva külge needitutena alati meelega tuletaks seda häbi, mida nad Hispaaniale olevat teinud. Üks teine leht kirjutas: „Professionalism on Hispaania püha hispaanliku tule kustutanud.“

*

HISPAANIA MÄNGU KOHTA.

Oma ainukesel olümpia matshil itaallaste vastu näitasid hispaanlased, nagu nad oleks olnud allpool oma harilikku

HISPAANLASTE TEMPERAMENTI

näitab väike nende omavaheline juhtumine Kolombi olümpia staadioni söerajal. Hispaanlased saabusid olümpia külasse ühel kesköö. Järgmisel hommikul läksid nad vaatama olümpia staadioni. Seal, staadioni punasevärvilisel söerajal, vedasid Larraza ja kuulus Samitier kihla, kumb neist paremini jookseb 100 meetrit. Aega ei võetud, kuid võitis Samitier. Jooks oli 100 frangi (2½ tuhat E. m.) peale. Tehti uuesti jooks sama distantsi ja sama summa peale, kuid Samitier andis 1 meeter ette. Võitis uuesti Samitier, kuid kohe finishi järele langes ta suurest pingutusest sedavõrd tugevalt minestusesse, et võistlusseltsi-

meestel tuli Samitieri mõnisada meetrit eemal olevasse olümpia külasse tagasi kanda õladel.

*

AMEERIKA — EESTI MATSHI VÕITIS AMEERIKALE LEEDULANE.

See on turniiri üks hulkadest kurioosumitest, mis meie lugejatele eriti huvitav. Lugu oli järgmine: Paar Ameerika mängijat vaatasid Ameerika-Eesti matshi eel pealt meie treeningut. Üks ameeriklane ütles, et nad meid kindlasti võidavad, sest neil on suurem kiirus ja suur jõud. Selle juures näitas ta oma õlaliigutusega, et sarnase kergusega paiskavad nad meie mängijaid matshil pikali. Tema rahvust järelpärides ütles, et ta olla shotlane, kes Ameerikasse elama asunud ja seal Ühisriikide alamaks astunud. Kõnelusel viibis ka Leedu meeskonna kapten Garbatshauskas, kelle rinnal „shotlane“ nägi väikest märki Leedu vapiga. Seda silmates pööras „shotlane“ kõige ootamatult G. poole Leedu keeles! Selgus et mees oma au ja kuulsuse tõstmiseks oma maa jalgpallimeeste seas end välja oli annud shotlasena, kuna ta tegelikult kümnekonna aasta eest oli Ameerikasse rännanud Leedust. See mees, Ameerika meeskonna üks kõige parematest mängijatest, oli tsentrforvard Stradan, kes lõi meie võrku Ameerikale võidu andnud 11-meetri löögi. Nii võitis Leedu Eestit.

*

MEIE MÄNGIJAD MAAILMA JALGPALLI KLASSIST JA MEIE VÄLJAVAADETEST.

Ühel õhtul oli juhus sammuda Lassi, Liivari, Röksi, ja liiduesimehe hra A. Luugenbergiga Kadriorgu. Teel oli kõnelus, mida meie jalgpallimeestele näitas olümpia turniir ja milliste lootustega meie end edespäidiseks toitma peame. Kokkuvõetult seletati järgmist: Meie ei ole seni omanud veel tahtmist alati võita, meil puudub eestkätt just võidusoovi julgus. Piltlikult öeldes, on meie meeskonna võistlustele minek olnud kui santide ilmumine sakste uste taha. Meie rahvaarvu vähesuse peale vaatamata võime tõusta suurde mängu klassi, kuid selleks tuleb võistlustel

Graveerimise, emalleerimise
ja kullasepa töökoda

R. REKKOR

Tallinnas, Niguliste t. 18
(hoovi peal) valmistab
kõikidele spordi liitudele,
ühingutele—rinnamärke,
ohvitseridele kokarde ja
trafarette.

igal mängijal oma enese isikut täielikult ära salata ja võistelda kõigi eneseohverdusega. Eesti peaks jõudma kontinentaalklassi, s. o. - Shveitsi ja Rootsi meeskondade mängu kõrgusele viie aastaga, ümmarguselt Amsterdami üheksandate mängude ajaks.

Mis puutub jalgalli ilmaklassi lõpulikku ulatusse, siis ei ole Uruguai siiski veel täielik meeskond. Kõige valjema nõuete juure asudes tuleb tunnistada, et neil ainult üksikud mängijad olid täiuslikud, kuid seda mitte terve meeskond. Jääb aga ikkagi püsima, nagu see ka turniiril korduvalt ette tuli, et kõrge mänguklass surmataks tehniliselt ja taktiliselt nõrgema vastase poolt hea vaimu ja järeljätmatu võidu püüdega. Meie meeskonnale oleks peale kõigi otsekoheselt tarvilik hea muruväli, kuna praegused muruta väljad üldse ei luba hea jalgpalli omamist ja sellega kodunemist täieliku mänguga.

Kirjutused „Spordilehe“ käesolevas numbris on O. LÕVI poolt, kes „Eesti Spordilehe“ erikirjasaatjana viibis kaheksandate olümpia mängude jalgpalli turniiril.

Jõhvi õllefabrik A/s.

soovitab austatud kaubatarvitajatele oma ladudest kõige paremat

õlut

Pilsener, Münchener, Kabinett.

Tugevaks

*saab ainult see, kes
järjekindlalt sööb shokolaadi*

